

Ди лъэпкъ уардэм и къежьапІэр

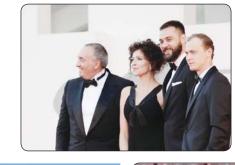
2-нэ нап. >

2021 гъэм фок адэм (сентябрым) и 14, гъубж

ІэщІагъэм езым укъыхех

3-нэ нап. ≽

Омбудсменхэр Сербием щызэхуос

«Чайка»-м я

110at 593a

Венецием щагъэлъагъуэ

4-нэ нап.

Акименкэ М.С. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и ЩІыхь тхылъыр етыным и Іуэхукіэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм и Указ

ЕхъулІэныгъэ инхэм яхуэунэтІа спортым зегъэужьынымкІэ бгъэдэлъ фІыщІэм папщіэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Щіыхь тхылъыр етын Акименкэ Михаил Сергей и къуэм - «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и командэ къыхэхахэр спортым хуэгъэхьэзырынымкіэ центр» къэрал кіэзонэ іуэхущіапіэм и спортсменым.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм

КІУЭКІУЭ Казбек

Налшык къалэ 2021 гъэм фокІадэм и 13-м *№102-УГ*

Nº110 (24.236)

• КъБР-м и Правительствэм

ЦІыхур псэун папщІэ нэхъ мащІэ дыдэу зыхуейр

Правительствэм и зи чэзу зэјущјэр ви- мазаем и 5-м къыдигъэкla унафэ деоконференц связым и ІэмалхэмкІэ №11-ПП-м. мэрем кіуам иригъэкіуэкіащ премьерминистр Мусуков Алий Абы щыхэплъащ республикэм и экономикэмрэ гъэм зы илъэскіэ пщіэншэу къигъэсэбэсоциальнэ Ізнатізмрэ зегъзужьыным пын папщіз хухахащ республикэм и пыщ а Іуэху зыбжанэм.

ЦІЫХУР псэун папщіэ нэхъ мащіэ дыдэу зыхуей ахъшэр зыхуэдизым дяпэкІэ мазищ къэс хэмыплъэжу, зэуэ илъэс псом тещІыхьауэ ягъэувынущ. А Іуэхур 2022 гъэм ехьэл ауэ зэпкърахаш икІи зы цІыхум, апхуэдэу социальнодемографие гуп нэхъыщхьэхэм ятещІыхьауэ яубзыхуащ. Ику иту а ахъшэр мазэм сом 12890-рэ, лэжьэгъуэ ныбжьым итхэм папщІэ сом 14050-рэ, пенсионерхэм па- ар КъБР-м и Парламентым ягъэхьэну зэпшІэ сом 11085-рэ, сабийхэм папшІэ сом гурыІуаш. А документым федеральнэ за-14160-рэ хъун хуейщ. Зэрыщыту къап- конодательствэм и мардэхэм ирегъэзэщтэмэ, цІыхур псэун папщІэ нэхъ мащІэ гъыж иджыпсту ди деж щызекіуэ закодыдэу зыхуей ахъшэр мы гъэм елъытауэ ику иту проценти 2,5-кІэ, лэжьэгъуэ ныбжьым итхэм папщіэ проценти 8,1-кіэ, пенсионерхэм папщіэ проценти 8,7-кіэ

Зэјущіэм къыщащта унафэм ипкъ иткіэ Майскэ къалэм псы фіейхэр щагъэкъабзэ и ІуэхущІапІэр зыхуей хуэзэу зэгъэпэщыжыным трагъэкІуэдэн папщІэ республикэ бюджетым къыхэкІыу Май районым и шІыналъэ бюджетым дэІэпыкъуныгъэу сом мелуани 2-рэ мин 650-рэ

иратынущ. Федеральнэ бюджетым къыхэкІыу бюджет зэхуаку трансферту сом мелуан 709.6-рэ къызэраутІыпшам, гъуэгу хозяйствэм и ІэнатІэм къыщагъэсэбэпыну ахъшэр зыхуэдизыр къызэрабжыжам къыхэкІыу зэхъуэкІыныгъэ зыбжанэ халъхьэ-

Къэбэрдей-Балъкъэр

тымрэ гъуэгу хозяйствэм-

кІэ и министерствэм

иджыблагъэ иригъэкіуэ-

кіащ «Фіагъ зиіэ гъуэгу

шынагъуэншэхэр» феде-

ральнэ проектым теухуа

зэіущіэ. А проектыр гъэзэ-

щіа зэрыхъур, иужьрей

мазийм ялэжьахэр абы

КЪЭБЭРДЕЙ-Балъкъэр

Республикэм транспортым-

рэ гъуэгу хозяйствэмкІэ и

министр Дыщэкі Аслъэн

щІыналъэм и гъуэгухэр шы-

нагъуэншэу, зыхуей хуэзэу зэгъэпэщауэ щытыным мы-

хьэнэшхуэ иІэу къелъытэ КъБР-м и Іэтащхьэ Кіуэкіуэ

Казбек. Журналистхэм я

упщІэхэм жэуап щритым,

ялэжьахэм нэмыщІ, къа-

тепсэлъыхьащ министрыр.

пэщылъхэми

къыщапщытэжащ.

къызэрыхигъэщащи,

Транспор-

Республикэм

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и жащ КъБР-м и Правительствм 2021 гъэм

КъБР-м и волонтёрхэм я республикэ сабий-ныбжьыщІэ жылагъуэ зэгухьэныкъэрал мылъкум хиубыдэ, псэупіэу щымыт пэшхэу Налшык къалэм Захаровым и цІэр зезыхьэ и уэрамым тет унэ №66-м хиубыдэхэр. Ахэр псори зэхэту метр зэбгъузэнатІэ 75-м щІегъу.

Зэіущіэм щіэсахэр хэплъэри даіыгъащ «КъБР-м узыншагъэр щрагъэфlакlуэ и щІыпіэхэмрэ курортхэмрэ хиубыдэ щіыуэпс хущхъуэгъуэ ресурсхэм я ІуэхукІэ» КъБР-м и Законым зэхъуэкІыныгъэхэр хэзылъхьэ республикэ законопроектыр икІи ным и Іуэхугъуэ щхьэхуэхэр.

«Іуащхьэмахуэ и кубок-2021» XVI дунейпсо шыгъажэ митингыр, КъБР-м и Къэралыгъуэм и махуэм теухуар, ягъэхьэзырын икІи ирагъэкІуэкІын папщІэ зыхуеину ахъшэр КъБР-м Мэкъумэш хозяйствэмкІэ и министерствэм хухахыну зэlущlэм унафэ къыщащтащ.

УФ-м и Музей фондым и щытыкІэм хуэгъэза щІыналъэ къэрал кІэлъыплъыныгъэм теухуа положенэр къащтащ, апхуэдэу КъБР-м ЩэнхабзэмкІэ и министерствэм теухуа положенэм къару игъуэтащ.

Правительствэм и унафэкІэ ахъшэ хухахащ республикэм и цІыхухэм ящыщу 3-м, абыхэм гугъуехь пыухык ахэр къазэрылъыкъуэкlам къыхэкlыу.

ХЬЭЖБИЙ Мухьэмэд.

ЦІыхум и хуитыныгъэхэр хъумэнымкіэ уполномо-ченнэу Урысей Федерацэм шылажьэхэм яхэту ди республикэм а къулыкъум щыпэрыт Зумакулов Борис фокіадэм и пэщіэдзэ махуэхэм хэтащ Омбуд-сменхэм я Европэ институтым и конгрессым. Ар ще-кlуэкlащ Сербием и Нови Сад къалэм.

ЗУМАКУЛОВЫМ зэрыжи-Іамкіэ, институтым и Президент Милков Дроганрэ генеральнэ секретарь Зигель Иозефрэ зэlущіэм щытепсэлъыхьащ Омбудсменхэм я Европэ институтыр пандемием и зэманым зэрылажьэ шіыкіэхэм, ціыхухэм я хуитыныгъэхэр хъумэнымкІэ зэтраубла лэжьыгъэм.

Конгрессым къыщыпсэлъащ Урысейм икіа ліыкіуэхэм я пашэ, ЦІыхум и хуитыныгъэхэр хъумэнымкІэ уполномоченнэу Федерацэм щыІэ Москальковэ Татьянэ. Ар щыхьэт техъуащ Урысейм и уполномоченнэхэр Омбудсменхэм я Европэ институтым дэлэжьэну зэрыхьэзырым. Псалъэм къыдэкіуэу жыпіэмэ, зэхыхьэшхүэм цІыхүхэр къы-

зэрыщыпсэлъа бзищым языхэзт урысыбзэри, абы ди къэралым и лыкіуэхэр щыгуфІыкІащ.

Къыхэгъэщыпхъэщ, Омбудсменхэм я Европэ инсти-

тутыр ЦІыхум и хуитыныгъэхэр зыхъумэ щІыпІэ, щІыналъэ, лъэпкъ, дунейпсо ІуэхущІапІэхэм зэрадэІэпыкъур, ООН-м и Комиссар Нэхъыщхьэм, ЦІыхум и хуи-

тыныгъэхэмкІэ Европэм и Советым и Комиссарым зэрадэлажьэр.

Москальковэ кърихьэлІахэр зэІущІэм

къригъэблэгъащ цІыхум и

хуитыныгъэхэм жэпуэгъуэм Москва шекІуэкІыну дунейпсо конференцым.

Утыку къэпсэлъэныгъэхэр зэфІэкІ́а нэужь, Іуэхум хэтахэр я гупсысэхэмкіэ зэдэгуэшэжащ. Бысымхэм хьэщІагъэ ирахащ къэкІуахэм. Псом хуэмыдэу къыхагъэщащ Урысеймрэ Сербиемрэ я зэхуаку зэныбжьэгъугъэ дэлъыныр зарагуапэр. Ахэр тепсэлъыхьащ НАТО-м и дзэм Белград къалэм лагъымхэр щытригъэлъэлъам лъэпкъыр зыхэтауэ щыта гузэвэгъуэм. Абы и фэеплъу къалэм унэ зэхэкъута зыбжанэ дэтщ.

Сербием щекІуэкІа дунейпсо форумым пандемием и зэманым дызэрыхэтыфам зыкъомкІэ арэзы дыкъищІащ. Дыпсэущ, гъащІэр мэкІуатэ, - къыддэгуэшащ ЦІыхум и хуитыныгъэхэр хъумэнымкІэ уполномоченнэу КъБР-м щыІэ Зумакулов Борис.

ГЪУЭТ Синэ.

• Узыншагъэ

«Спутник V»-р къалъытэ дуней псом щынэхъыфІу

Ди республикэм иужьрей жэщ-махуэхэм COVID-19 узыфэ зэрыціалэр япкърыту къахутащ ціыху 70-м икіи сымаджэхэм я бжыгъэр 30703-м нэсащ.

КъБР-м и оперативнэ штабым къызэритымкІэ, тест Іэмалыр къагъэсэбэпу къэпшытэныгъэу 721654-рэ ирагъэкІуэкІащ. Хъужахэм я бжыгъэр 28820-рэ мэхъу. Иужьрей зы жэщ-махуэм къриубыдэу узыр щхьэщахауэ цІыху 88-рэ сымаджэщхэм щатхыкныжащ. Узыфэм илыкнахэм я бжыгъэм 4 къыхэхъуащ, псори зэхэту апхуэдэхэр 749-рэ мэхъу. Мы зэманым госпиталхэм медицинэ дэlэпыкъуныгъэхэр шыхуашІэ сымаджэ 528-м. абыхэм яшышу 77-р реанимацэм щ элъщ. Республикэм щылажьэ госпиталипліым гъуэлъыпіэ 655-рэ щіэтщ.

Коронавирусыр псом хуэмыдэу шынагъуэщ зи ныбжьыр илъэс 65-м щІигъуахэм, апхуэдэуи фошыгъу, гу-лъынтхуэ, лышх узыфэхэр зиіэ сымаджэхэм дежкіэ. Вирусым а узыфэхэр къигъэхъеймэ, ахэр куэдкІэ нэхъ хьэлъэу сымэджэнущ. Абы ипкъ иткІэ узым зэрызыщахъумэ санитар хабзэхэр ткІийуэ гъэзэщІэн хуейщ: цІыху куэд щызэхыхьэ щІыпіэхэм нэкіуіулъхьэр къышывгъэсэбэп, шіэх-шіэхыурэ фи Іэхэр фтхьэщІ, фыщызэхуэзэкІэ, ІэкІэ сэлам зэвмых, Іэпліэ зэхуэвмыщі. Фи температурэр дэкіуэеямэ, Іэмал имыІэу дохутыр фыкъеджэ.

Роспотребнодзорым зэрыжиІэмкІэ, къэрал нэхъ лъэшхэм узыншагъэмкІэ я министрхэм «Спутник V» урысей вакцинэр коронавирусым зэрыпэщІэт хущхъуэ нэхъыфІу къалъытащ. «Ди къэралым щащ а вакцинэр дуней псом къызэрыщалъытам къегъэлъагъуэ урысей медицинэ щІэныгъэр фіыуэ ипэкіэ зэрыкіуэтар», - жиіащ УФ-м узыншагъэр хъумэнымкіэ и министрым.

ТХЬЭХУЩЫНЭ Ланэ.

Гъуэгухэр ягъэтэмэм

зыубгъуауэ 15-р Налшык къалэм ейщ.

Іэхэрш, апхуэдэүи километр хэр къапщтэмэ, а бжыгъэр гъэхэми йолэжь,- жиlащ ику иту процент 57-рэ хъууэ абы. Федеральнэ проектым Мы зэманым асфальт тель- аращ. Гъуэгухэр ухуэным и ипкъ иткіэ мы гъэм зыхуей хьэнымкіэ дызэрыт илъэ- мызакъуэу, лъэс лъагъуэхэр хъыщхьэхэмрэ къалэ уэрамхуагъэзэну гъуэгу километ- сым къапэщыта лэжьыгъэ- щІыным, светофорхэр гъэу- хэмрэ уэздыгъэхэр фІэдзэн- шэ хъунымкІэ куэд зэрери 116-м щыщу километри хэм я процент 90-р яухуа- выным, шынагъуэншагъэм ми йогугъу. ДыщэкІым жи- лъытар. 101-р щІыналъэ мыхьэнэ зи- кІэщ. Урысейм и щІыналъэ- ехьэлІа нэгъуэщІ ухуэны- Іащ 2021 гъэм километр

Къуажэхэм я уэрам нэ-

60-м нэблагъэ гъуэгухэм

• ЗэІущІэхэр

пкъохэр зэрыщагъэувар, абыхэм ток зэрырашэлІар. Илъэсищым къриубыдэу апхуэдэ лэжьыгъэхэр километри 125-м нэблагъэм щекІуэкІынущ.

А лэжьыгъэхэм я фІыгъэкІэ, 2021 гъэм и япэ мазиблым къриубыдэу гъуэгухэм къыщыхъу гузэвэгъуэхэм кІэрыхуащ. Абыхэм хэкІуэдахэр нэгъабэ елъытауэ процент 16-кІэ нэхъ мащІэщ.

ЗэІущІэм и кІэухым Дыщэкі Аслъэн жиіащ КъБР-м и Іэташхьэм и унафэкіэ, республикэм и Правительствэм и нэІэ щІэту Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Транспортымрэ гъуэгу хозяйствэмкІэ и министерствэм лъэпкъ проектым хиубыдэу зэфІигъэкІхэм ди гъуэгухэр нэхъ шынагъуэн-

НАФІЭДЗ Мухьэмэд.

Ди къуэш республикэхэм

Адыгэ ІэпщІэлъапщІэхэр

АДЫГЕЙ. «Щэнхабзэм и щэбэт» Іуэхум хэту Адыгейм и къалащхьэми, щІынальэхэми концертхэр, гъэльэгъуэныгъэхэр, театр-теплъэгъуэхэр, мастерклассхэр дахэу къыщызэрагъэпэщащ. Абы хэтащ щІалэгъуалэри ныбжь зиІэхэри.

КЪУЭКІЫПІЭ музейм и Кавказ Ищхъэрэ къудамэу Мейкъуапэ дэтым къыщызэлуахат хэгъэгум ис лъэпкъ ІэпщіэлъапІщэхэм я гъэлъэгъуэныгъэ. Абы ціыху 12-м я Іэдакъэщіэкіхэр утыку къыщрахьащ. Хуабжьу гур хигъахъуэрт пхъэм, фэм, гъущіым, дыщэм къыхэщіыкіауэ лъэпкъ ІэпщІэлъапщІэхэм ящІа хьэпшыпхэм. Апхуэдэуи удэзыхьэхт дыщэидэмкіэ Іэпэіэсэхэў Кіэрмыт Рузанэ. Сет Сафиет, Гумэ Ларисэ, БытІэ Азэ сымэ я лэжьыгъэхэмрэ Хьэсэн Хьэмед пкъыгъуэ зэмылі эужьыг туэхэм къахищі ыкіа хьэпшыпхэмрэ. Ахэр псори зэзыпхыжри, зыгъэдэхэжри хьэпшыпсах адыгэ тхыпхъэщІыпхъэхэр къазэрытещырт, екІуу зэрыгъэщІэрэщІарт.

Жылагъуэр кІэлъыплъынущ

Республи-КЪЭРЭШЕЙ-ШЭРДЖЭС. кэм кънщызэlуах Жылагъуэ кlэлъып- рыlуапхъэр кънхигъэщащ. лъыныгъэмкІэ центр. Ар набдзэгубдзаплъэу кІэлъыплъынущ щІыналъэм

хэхыныгъэхэр зэрыщекіуэкіым

ЖЫЛАГЪУЭ палатэм къыщызэрагъэпэщыну центрым и къалэн нэхъыщхьэу щытынур хэхыныгъэхэр пэжу, зэlухауэ, ціыхухэр арэзы къищіу къызэгъэпэщауэ егъэкІуэкІынырщ. Апхуэдэуи абыхэм я нэІэ шІэтыныущ махуищми лэжьэну видеокамерэм итххэр. Центрым и лэжьакІуэхэр абы зэпымыууэ кІэлъыплъыну Іэмал яІэнуш.

Адрей гъэхэм емыщхьу, иджы центрым екІуалІэ хъунущ хэхыныгъэр зэрекІуэкІым еплъыну жэрдэм зи э дэтхэнэ зы ц ыхури. Апхуэдэхэм тіысыпіэ щхьэхуэ хуащіынурэ кІэлъагъуэплъынущ. А махуэхэм центрым кіуэну гупыж зыщіхэм нэхъ пасэу эрагъэтхын хуейщ, цІыху Іув зэтримыхьэн

Зэныбжьэгъугъэр ягъэбыдэ

АБХЪАЗ. *АР-м и Президент Бжание* Аслъэн Іущіащ Шэшэн Республикэм къикіа ліыкіуэхэм. Лэжьыгъэ іўэхухэмкІэ Абхъазым кІуат ШР-м узыншагъэр хъумэнымкІэ и министр Сулейманов Эльхъан, лъэпкъ политикэмкіэ, печатымрэ хъыбарегъащіэ ізнатіэхэмкіэ министр Дудаев Ахьмэд сымэ зи пашэ гупыр. Бжание хьэщІэхэр къыщригъэблагъэм жиІащ Шэшэн Республикэм и чнафэшіхэм фіыщіэ зэрахуищіыр, Абхъазым, пандемием и лъэхъэнэм зэрадэІэпыкъум мыхьэнэшхуэ зэриІэр.

ДУДАЕВ Ахьмэд ШР-м и Іэтащхьэ Кадыров Рамзан къыбгъэдэк ф іэхъусымрэ Абхъазым и Щхьэхуитыныгъэм и махуэм теухуауэ зэрехъуэхъумрэ жриІэжащ Бжание икіи УФ-м и Къэрал Думэм и депутат Делимханов Іэдэм дэІэпыкъуэгъу псынщІэ автомашинитІ абхъазхэм тыгъэ зэрахуищІыр жиІащ.

Бжание Аслъэн абхъазхэмрэ шэшэнхэмрэ я щІэблэм зэкъуэшыгъэмрэ зэныбжьэгъугъэмрэ щ игъэбыдэну къилъытащ икІи етІанэгъэ щегъэжьауэ Шэшэным и сабийхэр Абхъазым зыгъэпсэхүакІуэ къагъакіуэу зэтраублэнымкіэ зэрызэгу-

НЭЩІЭПЫДЖЭ Замирэ.

«Адыгэ псалъэр» къезыгъэхьхэм папщІэ

ПщІэ зыхуэтщІ ди щІэджыкІакІуэхэ!

«Адыгэ псалъэ» газетыр зы Іэрыхьэну хуейхэм хъыбар фыдогъащ Іэжэпуэгъуэм (октябрым) къыщыщ Іэдзауэ ар къевгъэхьын папщ Іэ Іэ щыщІэвдз хъунущ Урысей поштым и дэтхэнэ ІуэхущІапІэми. Мази 3-м «Адыгэ псалъэ» газетым и уасэр сом 350-рэщ.

Ди индексыр П 5894

ЩІыуэпс

Дэ къытхуатх ЩІыналъэхэм компекснэу зегъэужьынымкіэ Іэнатіэм ехьэліа

зэпыщіэныгъэхэр зэблэгъэкіыным и іуэхукіэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и Унафэ

2021 гъэм

шыщхьэүүм и 31-м

Налшык къалэ №182-ПП

кэм щекіуэкі къалэухуэ лэжьыгъэм и іуэху-Іыхьэ 1-м и пункт 1-м япкъ иткІэ, Къэбэрдейунафэ ещі:

1. Къэщтэн мы унафэм щІыгъухэу: Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и щІыналъэхэм комплекснэу зегъэужьынымкІэ Хабзэр; унафэр зэрагъэзащІэ Хабзэр;

псэупіэ, псэупіэу щымыт щіыналъэхэм комплекснэу зегъэужьынымкІэ муниципальнэ щІыналъэм и Іэтащхьэм игъэхьэзыра проектхэм арэзы зэрытехъуэ хабзэр;

щІыналъэхэм комплекснэу зегъэужьынымкІэ щІы Іыхьэхэр е абыхэм тет ухуэныгъэхэр зи мылъкуу щытхэм щІыпІэ унафэр зезыгъакіуэ органхэм зэгурыіуэныгъэхэр зэрыращІылІэ хабзэр;

фэтэр куэд хъу унэхэм хиубыдэ псэуп эхэр

Зэш псори

зы анэ

къилъхуркъым

Мы сурэтым щыфлъагъу гупым Къуэжьыкъуей Ишхъэрэ (Шэрэдж Ишхъэрэ) дэт курыт еджапіэр

къэдухащ 1971 гъэм. Абы лъандэрэ илъэс 50 мэхъу-

ри, зы илъэси къэмынэу гъэмахуэкІэ мазэм ди

жылэжьым дыщызэхүозэ. Ди жагъуэ зэрыхъун-

ши. къыддеджа щіалэхэм ящыщ зыбжанэ нобэ

къытхэтыжкъым. Ауэ ахэр зэи зыщыдгъэгъупщэр-

къым - дызэхуэса нэужь, ІэфІу дигу къыдогъэ-

АПХУЭДЭ зэlущlэхэм деж узытепсэлъыхьыныр ма-

щІэкъым: апхуэдэхэщ школым щыдгъэкІуа илъэсхэр,

ди щіалэгъуэм щыгъуэ хъуэпсапізу диіахэр, зэман

блэкІам къриубыдэу къэхъуа-къэщІахэр – куэд мэхъу

ди гупсысэхэмрэ псалъэмакъымрэ къызэщ аубыдэр.

Ди гукъэк ыжхэм ящыщ куэд епхащ гугъу зыкъыдде-

зыгъэхьа, адэ-анэм хуэдэу къытщхьэщыта ди егъэ-

джакІуэ щэджащэхэм. Ахэр зэи зыщыдгъэгъупщэр-

къым. ЛІы ныбжьым диува нэужьщ абыхэм къыт-

хуащам уасэ зэримы эр хьэкъы у щытпхыкар. А нэ-

хъыжьыфІхэр дунейм тетыхункіэ, зэи гулъытэншэу

къэдгъэнакъым. Нобэ псэууэ щыІэжхэри ІэщІыб

лэхэм ІэщІагъэ зырызыххэ зэдгъэгъуэтащ. Дэ къыт-

хэкlащ щІэныгъэліи, дзэ къулыкъум зи гъащіэр езып-

хаи, хабзэхъумэ ІэнатІэм, мэкъумэшым я лэжьа-

кІуэхэри. Псом ящхьэращи, дяпэ ита нэхъыжьхэм

дазэрыхуэфэщэным дыхущІэкъуу, дыкъызыхэкІа

лъэпкъым, къуажэм, хэкум дыхуэпэжу дыкъэгъуэ-

гурыкІуащ. ІэнатІэ Іутхэри пенсэ кІуэуэ тІысыжахэри

иджыри жыджэру гъащІэм дыхэтщ, Тхьэм и

Ди жылэм дэсхэм ящыщ куэдым ящІэ дэ гупыр

илъэс къэсыху дызэрызэхуэсыр икІи демызэшу, уэим

дымыщІу дызэрызэІущІэр ягъэщІагъуэ, щытхъу пса-

лъи къытхужаю. Дяпэкіи зэрытлъэкікіэ иужь диты-

нущ ди пщІэмрэ ди нэмысымрэ зэрытІыгъыным, ди

«Зэш псори зы анэ къилъхуркъым», - жеlэ адыгэ

псалъэжьым. Лъэпкъ, унагъуэ зырыз къихъукіа дэ

щіалэхэр зэкъуэш пэлъытэу дызэрыіыгъщ, дыпсэуху-

кІи дызэрылъытэу, дызэрылъагъуу дыщытынущ,

Сурэтым: (сэмэгумкіэ къыщыщіэдзауэ): Хьэкъун

Mylэед, Джаурджий Арсен, Тхьэзэплъ Мурадин,

Шорэхьий Анэтолэ, Теунэ Вячеслав, Шондыр

Хьэсэнбий, Чып Аслъэнбий, Шыгъушх Іуматий,

Гу зылъытапхъэ

КъБР-м и Іэтащхьэм и Администрацэм жэщми ма-

8(8662) 40-89-70, 40-34-32.

хуэми щолажьэ коррупцэм пэщІэтыным теухуауэ пІэщІэ-

гъуэкІэ цІыхухэр здэпсалъэ хъуну телефонхэр:

ТХЬЭЗЭПЛЪ Іэниуар,

КъБКъУ-м и доцент.

жылэжьым ди сэбэп зэредгъэкІыным.

Илъэс 50 ипэкіэ курыт еджапіэр къызэзынэкіа щіа-

тщІыркъым.

фІыщІэкІэ.

Тхьэм жиІэмэ.

Тхьэзэплъ Іэниуар.

Урысей Федерацэм и Къалэухуэ ко- зи мылъкуу щытхэм а унэм хыхьэ Іыхьэ мыдексым. «Къэбэрдей-Балъкъэр Республи- гуэшыр капитальнэу зэгъэпэшыжынымкІэ фондыр къызэрагъэпэщын папщІэ счёт хэкlэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и хам ахъшэ щызэхуахьэсыну траухуамэ, счёт Закон, 2006 гъэм шыщхьэуlум и 5-м хэхар къызэзыгъэпэщам а счётым илъ №66-РЗ-м щІэту къащтам, и 9-нэ статьям и ахъшэм Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм е муниципальнэ щІыналъэм Урысей Феде-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм рацэм Псэупіэмкіэ и кодексым ипкъ иткіэ фэтэр куэд хъу унэм хиубыдэ псэуп э псори Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и къэрал мылъкум щыхагъэхьэжам деж зэрыритыж

> псэупіэхэр щаухуэ щіыналъэхэм комлекснэу зыщаужьыну гъунапкъэхэм къриубыдэу щыІэ унэхэм хиубыдэ псэупІэ щхьэхуэхэр зэращэ Хабзэр.

2. Мы унафэр зэрагъэзащІэм кІэлъыплъыну и пщэ илъхьэн Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и УнафэщІым и япэ къуэдзэ Къуныжь М.А.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и Унафэщі

МЭКЪУМЭШ хозяйствэмкіэ район іуэхущіапіэм и унафэщі
Съаскъул Хьэмидбий дызэры-

хъыбэш.

Мы гъэм и япэ илъэс ныкъуэм къриубыдау Бахъсан щІыналъэм и мэкъумэшфермер ІзнатІзхэм лыуэ тонн 6800-рэ къыщІагъэкІащ, шэуэ къыщІашар тонн мин 40-м ноблагъэ. 2021 гъэм елъытауэ а бжыгъэхэр фІыуэ нэхъыбэщ. Районым и уней хозяйствэ нэхъыфІхэм хабжэ Нэхущ Руслан зи унафэщІ «Рассвет-Н» мэкъумэш фирмэр. Лъэ быдэкІз ува хозяйствэм нобэ иІз зэфІзкІыр зи фІыщІэр псэемыблэжу зи къалэныр къезыхьэлІз Нэхущ зэкъуэшхэрщ. Мыбыхэм Ізщышхуэу мини Мыбыхэм Іэщышхуэу мини 2-м нэс яІэш, мы гъэм дызэрытехьэрэ лыуэ тонн 350-м нэс къыщІагъэкІащ. КъищынэмыщІауэ, мэл, шы я куэдщ.

ЛЪОСТЭН Музэ.

Лъэ быдэкІэ увахэр

Бахъсэн щІыналъэм и Іэщыхъуэхэм мыбэлэрыгъыу щІымахуэ лъэхъэнэм зыхуа-гъэхьэзыр. Мэкъумэш Іэна-тІэхэм ягъэтІылъащ гъэ псом Іэщым яхурикъуну мэкъумылэр, силосыр, хьэуазэр. Иджыпсту къэуат зыщіэлъ Іусыпхъэхэр ягъэхьэзыр.

кьаскыл кьэмидоии дызэры-щигъэгъуэзамкlэ, мы зэма-ным Іэщ щхьэбжыгъэр мин 40-м нызэрохьэс. Абы щыщу 1 минрэ 700-р жэм къашщ. Ар 2021 гъэм елъытауэ фіыуэ нэ-

Мы гъэм и япэ илъэс ны-

ЩІыгум и ныбжьым ебгъапщэмэ, псэ зыlут дунейм еплъытмэ, ціыхум къйкіуа гъуэгур кіэщі дыдэщ, тхыдэм и щапхъэхэмкІэ ар мащІэщ. Апхуэдэу щытми, ціыху лъэпкъыр куэду зэщхьэ-щокі я суфэткіэ, я бзэкіэ, я дуней тетыкіэкіэ, щіыпіэу зыщыпсэу-хэмкіэ. Нобэрей щіэныгъэм ціыхухэр я сурэткіэ, я нэпкъпэпкъкіэ егуэшыр негроид, монголоид, европоид расэхэмкіэ.

XIX ліыщіыгъуэм псэуа нэмыцэ философ ціэрыіуэ Гегель и тхылъ «Псэм и философие» жыхуиІэм зэрыщитхымкІэ, адыгэхэр европоидхэм я ипщэ къудамэм хыхьэу илъытэт. Абы европоидхэм къахигъэщхьэхукІырт Кавказ расэр, икІи Кавказ расэм хигъэхьэрт адыгэхэр, грузинхэр. Кавказ расэрауэ Гегель илъытэт дуней хъурей тхыдэжьыр къэзыгъэхъур, зыгъэкІуатэр.

Ди лъэпкъыр езыр сыт щыгъуи зэрызэджэжу щытар - адыгэщ, бзэуэ яІурылъар адыгэбзэш: гъащіэ щіыкізу, гъэпсыкізу, дуней тетыкіэу, ціыху зэхущытыкіэу яіар адыгагъэщ, адыгэ хабзэщ. Ауэ адыгэхэм къакІуа илъэс мин бжыгъэ хъу гъащіэ гъуэгум нэгъуэщі лъэпкъхэм къыф ащауэ, къреджэу щытауэ тхыдэм цІэ куэд хэтщ.

Адыгэ-абхъаз-абазэ лъэпкъхэм я къекІуэкІыкІар зыдж еджагъэшхуэ куэдым зэралъытэмкІэ, абыхэм я къежьапІэу убж хъунущ илъэс минитхукІэ узэІэбэкІыжмэ щыІа хьэт (хат) къэралыгъуэжьыр. Акъэралыгъуэм хыхьэу щытащ хы ФІыцІэ Іуфэхэр хиубыдэу Анатолиер (иджы къухьэпІэ Кавказыр (Иджырей Грузиер), Абхъазыр, Краснодар крайр, Адыгейр. Хьэт мыхьар. къэралыгъуэр къэзыгъэхъуа хьэтит лъэпкъым хыхьэ лІакъуэхэу абешзэрызэтехуэращ.

Кашк цІэм къытекІыжауэ ябж зэман жыжьэхэм адыгэхэм зэреджэу зоджэж, ауэ тхылъхэм щратхэкіэ щіэшхуэ халъхьэурэ

щыта кешак, кашаг, касог цІэхэр. Ди лъэхъэнэм ипэкІэ 8-нэ, 7-нэ лыщыгъуэхэм къыщыщІедзэ кашк, абешла жыхуиІэ хьэтит лІакъуэхэм къатехъукІыжа Мэуэт къэралыгъуэм. Мэўэт къэралыгъуэр адыгэ лІакъуэ куэду зэхэтт. Абыхэм ящыщт синдхэр, ахейхэр, керкетхэр, зиххэр.

Адыгэхэр сыт щыгъуи езыхэм я хэку исыжащ икІи абыхэм нэгъуэщІ лъэпкъ адыгэ щІыналъэм исауэ тхыдэм ущрихьэлІэркъым. Адыгэ щІынальэр ябжу щытащ ищхъэрэмкіэ Тэн псым къыщыщіэдзауэ, Кавказ мылылъэ бгыжьхэм ипщэкіэ еуалізу. Къузкіыпізмкіз адыгэ щІыгур нэсырт Сунжэ псыр Тэрч щыхэлъэдэжым.

Абы лъандэрэ блэкІа илъэсищэ бжыгъэхэм адыгэхэм я щІыгукІи я бжыгъэкІи хэщІурэ кІуащ. АлІэщІыгъуэ хьэлъэхэм адыгэхэр зауэ зэпымычым хэтащ. Адыгэ щІыналъэ дахэм, псомкІи бейм, Іузэв хым, хы ФІыціэм лъэкіыныгъэшхуэу къаритым Іэджэ къехъуапсэрт икіи апхуэдиз зи телъыджагъ Хэкум къезэуэн мурадкіэ къэрал куэдым я дзэ ІэщэкІэ зэщІэузэдахэр къизэрыгуэрт. Илъэсищэ бжыгъэкІэ абыхэм япэщІэтурэ, я щхьэ, я Хэку яхъумэжыным къарууэ яІэр трагъэкІуадэурэ, я псэм емыблэжурэ къэгъуэгурыкІуащ адыгэхэр. Мис аращ ди лъэпкъым къалэшхуэхэр, чэщанэхэр куэду ищІын щІыхущІэ-

НобэкІэ адыгэхэр щопсэу Урысейм хыхьэ Адыгэ, Къэбэрдей-Бала, кашк жыхуиlэхэрауэ ялъытэр лъкъэр, Къэрэшей-Шэрджэс, Осе- хэм ящыщщ. Египет, Сирие, Иор- яхузэфlокlыр я бзэр, адыгагъэр, адыгэ-абхаз-абазэхэм я бзэхэр тие Ищхьэрэ - Алание республикэ- дан къэралхэр зэф орвэн щхьэк орваний выших ваши в кабзэ гъуз-

хыхьащ Иракыр, Ираныр, Кувей-

тыр, Сауд Хьэрыпыр, Венесуэлэр.

фІащащ Новороссийской Керчра.

♦ 1871 гъэм къалъхуащ генерал-

тыхьым щиІа армэм и дзэзешэу

◆ 1914 гъэм къалъхуащ шэрджэс

♦ 1947 гъэм къалъхуащ хьэры-

чэтыщІэ, политик, жылагъуэ лэ-

жьакіуэ ціэрыіуэу щыта Дер Ста-

♦ 1950 гъэм къалъхуащ экономикэ

щІэныгъэхэм я доктор, КъБКъМУ-м

◆ 1952 гъэм къалъхуащ педагогикэ

щІэныгъэхэм я кандидат, потреб-

кооперацэм щыхурагъаджэу Бел-

город дэт университетым Налшык

гъэхэм УФ-м и Президенту, 2012-

2020 гъэхэм къэралым и Правите-

льствэм и УнафэщІу щыта, 2020

гъэм щІышылэм и 16-м къы-

гъэмкІэ и Советым и УнафэщІым и

◆ «Адыгэ псалъэ» газетым и Ин-

Дыгъэр къыщІэкІынущ сыхьэти

5-рэ дакъикъэ 43-м, къухьэжынущ

Махуэм и кІыхьагъщ сыхьэт

Дунейм и щытыкІэнур

«pogoda.yandex.ru сайтым зэри-

тымкіэ, ди республикэм махуэм

пшэр техьэ-текІыу щыщытынущ.

Хуабэр махуэм градус 22-23, жэ-

Фокјадэм и 15

щым градус 14-15 щыхъунущ.

къуэдзэ Медведев Дмитрий.

Жаннэ къыщалъхуа махуэщ.

сыхьэт 18-рэ дакъикъэ 18-м.

12-рэ дакъикъэ 35-рэ.

и прфессор Щоджэн Бетіал.

щыта ХьэфІыцІэ Эльмирэ.

щыта **Хьэгъундокъуэ Едыдж**.

тхакІуэ Хъыту Сайдин.

нислав.

иратхэ, а ціэ дыдэхэмкіи нэгъуэщі лъэпкъхэр къыдоджэ.

Урыс пащтыхьым 18 - 19-нэ лІэщІыгъуэхэм иригъэкІуэкІа лъэпкъгъэкіуэд-зэрыпхъуакіуэ политикэм и зэранкіэ илъэсищэм щіигъукіэ екІуэкІа Урыс-Кавказ зауэжьыр щиухым, абы адыгэу къелам и процент 90-р Хэкужьым ирахури, Тыркум яхуауэ щытащ. А лъыгъажэшхуэ зауэм адыгэуи нэгъуэщ І бгырыс лъэпкъхэуи хэкІуэдар зыхуэдизыр иджыри зыми къибжыфакъым.

НобэкІэ хамэ къэралхэм адыгэу щопсэу мелуан зыбжанэм щІигъу. Адыгэм и нэхъыбэр зэрысыр Тырку къэралырщ, щыІэхэщ Сирием, Египетым, Иорданым, КъуэкІыпІэ Гъунэгъум и адрей къэралхэми, Балканым, КъухьэпІэ Европэм, Америкэм. Адыгэхэу Урысейм исыр 700-м нос.

Япэми хуэдэу, ноби адыгэхэр лІакъуэ зыбжанэу зэхэтщ, хэкужьырыс адыгэхэм яхохьэр лъакъуэхэу: шапсыгъхэр - зыщыпсэур хы ФІыцІэ Іуфэрщ, бжьэдыгъухэр, абазэхэхэр, кІэмыргуейхэр - Адыгэ Республикэм исхэщ. Беслъэнейхэр, къэбэрдейхэр - Къэрэшей-Шэрджэс Республикэм. Къэбэрдейхэр Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм исщ. Адыгэ чыристанхэр Осетие Ищхъэрэм и Мэздэгу районым исхэщ, Ставрополь, Краснодар крайхэми яхэпхъауэ къуажэ бжыгъэ яхэсщ.

лизацэм хэлъхьэныгъэ гъэнэхуа лыгъуэ къыщымыхутами, лъэпкъ хуэзыщіа, ар зыгъэкіуэта лъэпкъ- зэхуэмыдэ дапщэм яхуэмызами, хэм, Краснодар, Ставрополь край- щІыналъэхэр псэупІэ зыхуэхъуа зэджэр яхъумэжын. хэм. Ахэр езыхэр псори адыгэкіэ адыгэхэм я ліыгъэ, я акъыл, я гуа-

Тырку къэралри республикэр зэфІзувэным, щэнхабзэм, литературэм заужьыным хэлъхьэныгъэшхуэ хуищащ ди лъэпкъым. Адыгэхэмрэ урысхэмрэ я зэпыщ эныгъэр Киевскэ Русым къыщожьэ. Урысей къэралыгъуэр зэфІэувэн папщІэ нэгъэсауэ къулыкъушхуэ щагъэзэщіащ, я гъащіэ куэди халъхьащ адыгэпщхэм, абыхэм къатехъукІыжу лІэщІыгъуэхэм урысхэм зыхэзы-

гуэшэжа я бынхэм уеблэмэ адыгэпщ Темрыкъуэ, Къэбэрдейм я пщы нэхъыжьт, ипхъу Гуащэней Иван IV и щхьэгъусащ. Адыгэхэм я хабзэхэр, адыгагъэр, я фащэр, Іэщэхэр, Нарт эпосыр, я щІыгу лэжьэкІэр, адыгэшхэр, Іэщ зехуэкІэр, нэгъуэщІ куэд лъэпкъ гъунэгъухэм яфіэфіу ящтащ икіи ахэр адыгэхэм зэрагэрыкгыр ящыгъупщэркъым. Зэрыкавказу зэлъа-

щІысащ адыгэ фащэр, ди къа-

фэхэр, къызэрыфэ макъамэхэр.

Тхыдэм зыщІыпІи къыхэщыркъым

адыгэхэр, сыт хуэдэу лъэщу щымытами, нэгъуэщІ къэрал е нэмыщІ лъэпкъ теуэу, зауэ иращІэкІыу къазэуауэ. Ауэ езы адыгэхэм я тхыдэ кІыхым сыт щыгъуи къахудэхуащ я Хэкур яхъумэжын, кІэи бжыхьи зимы Тэж биймрэ абыхэм къращіылі зауаехэмрэ япэщіэтын. Адыгэхэм гъащІэ гъуэгуу къакІуам сыт хуэдэ гузэвэгъуэрэ, гужьеигъуэрэ хэмытами, сыт хуэдэ

Адыгэхэр дунейпсо цІыхубэ циви- хьэзаб ятемылъами, дэнэ къэра-

Къабзагъэм

Псы, гуэл Іуфэхэр къабзэу

«Урысейм и псыхэр» акцэм

ипкъ иту 2021 гъэр икlыху

Къэбэрдей-Балъкъэрым

щэбэт щІыхьэхуу 84-рэ щра-

гъэкІуэкІынущ. Абы и ны-

къуэм нэблагъэр кърахьэ-

КъБР-м Экологиемрэ щІы-

уэпсым и хъугъуэфІыгъуэхэм-

кІэ и министерствэм псы

ресурсхэмкІэ и къудамэм и

унафэщ Дыщэк Казбэч

дызэрыщигъэгъуэзамкІэ, зы

илъэси къэмынэу псы ly-

фэхэм щызекІуэн хуей къаб-

загъэ мардэхэм ткіийуэ кіэ-

лъоплъ мэлыжьыхь мазэм

къыщыщІэдзауэ жэпуэгъуэм

нэсыху. Ягъэкъэбза псы Iv-

фэхэри, ягъэкъэбзэн хуейуэ

къапэщылъхэри псори зэхэту

километр 236-рэ мэхъу. Абы

хиубыдэнущ псырэ гуэлу 42-

рэ. ЗэрыгурыІуэгъуэщи, ди

республикэм псыхэр щынэ-

Зы илъэс къэмынэу лэжьы-

гъэшхуэ иращІылІэ Къэбэр-

дей-Балъкъэрымрэ Ставро-

поль краймрэ я гъунапкъэм

щылъ Тамбукъан гуэлымрэ

Шэрэдж щІыналъэм и Гуэл

тафэм щыІэ гуэлитхум. Къаб-

загъэ акцэхэр апхуэдэу щра-

гъэкІуэкІ къуршыпсхэм я Іу-

Шэрэдж

щхъуантІэхэмрэ,

зехьэныр Іуэхугъуэ нэхъыщ-

хьэхэм ящыщщ.

лІаш.

Зыгъэхьэзырар НЭЩІЭПЫДЖЭ Замирэщ.

Тыркум и ищхъэрэ-къухьэпІэ лъэныкъуэмкіэ щыіэ Мугла шіыналъэм автобуситІ щызэжьэхэуащ: туристхэр къезышэкІымрэ

Турист автобусыр къыхуэкІуэ гъуэгум телъадэри, еджакІуэхэр зэрыс транспортым еуащ икІи щхьэпридзыжащ. Абы и шофёрыр занщізу хэкіуэдащ. Зэрыхуагъэфащэмкіэ, къэхъукъащіэр къызыхэкІар щІалэм и гур къызэрыувыІарщ.

зыплъыхьакІуэхэр. Гъуэгу къэхъукъашІэм фэбжь хахащ турист 41-м, школ автобусым и шофёрымрэ еджакІуи 7-мрэ.

Къэрал Думэм къышыхалъхьэ

ГъащІэм къызэригъэлъагъуэмкіэ, автомашинэр фіыуэ зылъагъухэр жыджэру кІэлъоплъ я шынагъуэншагъэр къызэгъэпэща зэрыхъунум, абы ипкъ иткІэ шхьэж и транспортым и щытыкІэр езым къапщытэжыну Іэмал етыныр къезэгъыу къызолъытэ, - жиlащ УФ-м и Правительствэм и Унафэщ1 Мишустин Михаил.

гъэзэщІэн хуейуэ къалъытэр автомашинэр нэгъуэщіым и ціэкіэ щіэрыщІзу щатхыжымрэ транспортым и ныбжьыр илъэси 4 нэхърэ нэхъыбэ щыхъумрэщ. ХабзэщІэм хиубыдэнукъым хьэлъэзешэ машинэхэмрэ автобусхэмрэ.

Автомобилхэм Іэмал имы зү тех- дзаш.

рыщызэмыгъэпэщар.

Шэшэным и Іэтащхьэр

Шэшэн Республикэм и Іэтащхьэ Кадыров Рамзан шэшэныбзэм и зыужьыныгъэм хуищіа хэлъхьэныгъэм папщіэ орденкіэ ягъэпэжаш Дамыгъэ лъапІэр щІыналъэм и унафэщІым иритыжащ республикэм егъэджэныгъэмрэ шіэныгъэмкіэ и министр Байсултанов Идрис.

ным, - жи ащ министрым.

Іуэхур ипэкІэ гъэкІуэтэным бзэщіэныгъэлі ціэрыіуэхэр, егъэджакІуэ пажэхэр хэтщ. Абы и лъэныкъуэкІэ мэлажьэ Шэшэн Республикэм ЩІэныгъэхэмкІэ и академиер, Шэшэныбзэр джынымкІэ тхылъи 10 зэхэт пэжырытхэ псалъалъэшхуэ ягъэхьэзыращ, гъэ къэс фестиваль, зэпеуэ зэмылі эужьыг туэхэр ираг тэкі уэкі.

Мы махуэхэм

я мехьахи мемкишьФ

еплъым и дунейпсо махуэщ ◆ 1812 гъэм Москва франджыдзэм зауэншэу иратащ, къалэри дзэри хъума хъун папшІэ.

◆ 1829 гъэм Урысеймрэ Тыркумрэ Іэ традзащ Адрианополь мамырыгъэ зэгурыІуэныгъэм. ♦ 1853 гъэм Тыркум Урысейм зауэ кърищІылІащ. Кърым зауэм щІи-

◆1960 гъэм ЩІыдагъэ зыщэ

советым къищтащ сабийхэм я узыншагъэр хъумэным теухуа унафэ. ◆ 1973 гъэм «къалэ-лыхъужь» ціэр ◆ 1932 гъэм Къэбэрдей-Балъкъэр

пединститутыр къызэІуахащ. ◆ **1971 гъэм** щІыуэпсыр хъумэным майор, КъуэкІыпІэ Жыжьэм пащы- хуэлажьэ «Гринпис» зэгухьэны-

гъэр къызэрагъэпэшаш. ◆2000 гъэм Австралием и къалэ Сидней къыщызэІуахащ XXVII гъэмахуэ Олимп джэгухэр. Алыдж-

урым бэнэкіэмкіэ абы чемпион щыхъуауэ щытащ Къардэн Му-♦ 1911 гъэм къалъхуащ философие щіэныгъэхэм я доктор, про-

фессор, КъБАССР-м шІэныгъэмкІэ шІыхь зиІэ и лэжьакІуэ, «Кабардино-Балкарская правда» газетым и редактор нэхъыщхьэу щыта **ЦокІыл Борис**.

◆1938 гъэм къалъхуащ усакІуэ, критик, литературэдж **Къэжэр** шиlа къудамэм и егъэджакlуэу Хьэмид.

♦ 1946 гъэм къалъхуащ егъэ-◆ 1965 гъэм къалъхуащ 2008-2012 джакІуэ, зэдзэкІакІуэ, жылагъуэ лэжьакіуэ Хъуажь Фахъри. ◆ 1949 гъэм къалъхуаш шэрджэс усакіуэ, журналист Пхъэш Му-

щыщІэдзауэ УФ-м Шынагъуэнша- ◆1952 гъэм къалъхуащ КъШР-м и къэрал къулыкъущіэ Дохъушокъуэ Зураб.

♦Усакіуэ, тхакіуэ, драматург Лытернет ІзнатІзм и унафэщі Бицу къузжь Нелли къыщалъхуа махуэш.

◆ 1960 гъэм къалъхуащ КъШР-м и Правительствэм и УнафэщІу щыта Къардэн Мурат.

Дыгъэр къыщІэкІынущ сыхьэти 5-рэ дакъикъэ 44-м, къухьэжынущ сыхьэт 18-рэ дакъикъэ 16-м.

Махуэм и кІыхьагъщ сыхьэт 12-рэ дакъикъэ 32-рэ. Дуней<u>м и щытыкІэнур</u>

«pogoda.yandex.ru сайтым зэри-

тымкІэ, ди республикэм махуэм пшэр техьэ-текІыу щыщытынущ. Хуабэр махуэм градус 23-24-рэ, жэщым градус 16-17 щыхъунущ.

> Зыгъэхьэзырар ЩХЬЭЩЭМЫЩІ Изэщ.

Лъэпкъ Іущыгъэ:

фэхэми Псыхэмрэ гуэлхэмрэ я Іуфэхэр гъэкъэбзэным теухуа

хъыбэщ.

акцэхэр ди республикэм и щІыналъэ 12-ми зэхуэдэу егугъуу щрагъэкІуэкІ. Мы илъэсым и кlыхьагъкіэ абы цlыху минихым нэс хэтынущ: студентхэр, лэжьакІуэхэр, къулыкъущІэхэр, волонтёрхэр.

ШЭРЭДЖ Дисэ.

Дунейм щыхъыбархэр

И гур къзувы Ізри

школак Іуэхэр зэрысымрэ.

Автобусым исащ Украинэм икІа

УФ-м и Правительствэм диІыгъынущ автомобилхэм Іэмал имыІзу техникэ кізлъыплъыныгъэ яІэн хуейуэ щыт хабзэр Іухыжыным теухуауэ къыхалъхьа жэрдэмыр.

Автомобилхэм я техникэ кІэлъыплъыныгъэр къэпщытэным теухуа хабзэр нэхъыфІ зэращІынум иджыпстукІэ хоплъэж, мы тхьэмахуэм ар Къэрал Думэм къыщыхалъхьэнущ.

Іэмал имыІэу а Іуэхур ща-

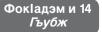
никэ кІэлъыплъыныгъэ яІэн ху́ейуэ

щыт хабзэр Іухыжыныр къыхилъ- къэралхэм я зэгухьэныгъэр я махуэщ хьащ УФ-м и ГИБДД-м и унафэщІ (ОПЕК) къызэрагъэпэщащ. Абы ◆1921 гъэм ЦІыхубэ комиссархэм я Черников Михаил. Абы и щхьэусыгъуэу къегъэув языныкъуэ щІыналъэхэм техникэ кІэлъыплъыныгъэхэр щрагъэкІуэкІ ІуэхущІапІэхэр зыхуей хуэзэу къызэ-

ягъэпажэ

Анэдэлъхубзэр хъумэнымкіэ, ар егъэфіэкіуэнымкіэ Кадыров Рамзан лэжьыгъэшхуэ ирегъэкІуэкІ. Сабийхэм я бзэр шэрыуэу яІурылъу къэгъэхъуныр къалэн нэхъыщхьэхэм ящыщ зыуэ игъзуващ республикэм и Іэтащхьэм. Апхуэдэ гулъытэр хуэунэтащ бзэм и пщіэр іыгъыжыным, ар зей лъэпкъым ІэщІэмыгъэху-

къызэрагъэпэщащ,

Бэрэжьей ◆Демократием и дунейпсо ма-

> **♦**Урысейм и Санитар-эпидемиологие къулыкъум и лэжьакІуэхэм

Ин дыдэхэми надэ къахокІ.

Хэхыныгъэ-2021

Узыншагъэ

НАФІЭДЗ Ислъам:

ІэщІагъэм езым укъыхех

Нафіэдз Ислъам хирургщ, онкологщ, колопроктологщ. Ныбжькі э щіалэми, медицинэ щіэныгъэшхуэ бгъэдэлъщ. И Іэщіагъэм, и мурадхэм ятеухуауэ дэ абы иджыблагъэ

Ислъам, дапщэщ ущыдихьэхар медицинэм?

Класс нэхъыжьхэм унэса нэужь, уегупсысу щІыбодзэ ІэщІагъэ пхуэхъуну узыхуейм. Абы щыгъуэм деж нэхъыбэу узэдэІуэн хуейр уи гурщ. Сэ ебгъуанэ классым сыщынэсам медицинэм сыхуеджэну сызэрыхуейр къызгурІуат. Си анэадэр ехъуапсэрт программист ІэщІагъэм. Ауэ, ІэщІагъэ къыхэхыныр чэнджэщ къудейкіэ зэфіэкіыркъым. Уи гъащІэр зэрыхъунур куэдкІэ елъытащ абы. Арати, сэ езым къыхэсхри, сыщІэтІысхьауэ щытащ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым медицинэмкІэ и факультетым. Егъэлеяуэ гугъущ медицинэм ухуеджэну. ЕджапІэбжэр Іупхыу ущыщІыхьа дакъикъэм къыбгурІуэн хуейщ цІыхум и узыншагъэр уэлъытауэ зэрыщытынур. Ауэ апхуэдэ жэуаплыныгъэ зыхэпщІэнри мащІэщ - ІэщІагъэм удихьэхыпхъэщ. Сэ ещанэ курсым сыщІэсу лэжьэн щІэздзащ - Республикэ клиникэ сымаджэщым операцэ щызыщІхэм сегъэщІыліауэ. Операцэ ящіа нэужь, абы зэрелэжьа іэмэпсымэхэр зэщіэткъуэжырт. Сэ а лэжьапіэм сыщіэувам и щхьэусыгъуэр зыт: операцэ щащІкІэ сыкІэлъыплъынырти, ар хэкlыпlэу къэзгъуэтащ. Зэрыжаlэщи, «нэм илъагъу lэм ещіэж», икій апхуэдэў илъэсищкіэ сылэжьащ. Иужькіэ интернатурэр хирургыу къэзухащ.

<u> Москва щыпыпщащ уи щіэныгъэм, лэжьыгъэ Іэнатіи</u> ущыпэрытащ...

- Иджыри сыстуденту, операцэхэм сыщыщІэт зэманым сэ слъагъурт цІыхухэм я шхалъэхэр колоректальнэ рак хъуауэ нызэрашэр. Абыхэм си гур ящ эузт. Сегупсысырт уадэ эпыкъу зэрыхъуну Іэмалхэм. А гупсысэр си щхьэм илъу Москва сыкІуащ си щІэныгъэм хэзгъэхъуэну, сылэжьэну. Иджырей технологиехэр къэзгъэсэбэпу операцэхэр сщІыну, сымаджэм узэрыдэlэпыкъун зы lэмал закъуэ щыlэмэ ар къэзгъэсэбэпыфу зезгъэсэну сыхуейт. Ординатури, аспирантури къэзухащ, Москва колопроктологиемк Рыжых А. Н. и цІэр зезыхьэ къэрал щІэныгъэ центрым сыщылэжьащ. ІуэхущІапіэм шхалъэ узыфэхэм щоіэзэ. Илъэс и пэ абы «Медицэ къэпщытэныгъэхэмкlэ лъэпкъ центр» къыфlащащ. Сэ сеІэзащ шхалъэм и онкологием. Иджырей колоноскопием Іэмал къует колоректальнэ ракым цІыхур щыпхъумэну. А узыфэр нэхъ пасэу къэпхутэхукІэ нэхъ гъэхъужыгъуафІэщ.

- Еджэнымрэ лэжьэнымрэ пхузэгъэпщэну? - Дохутырыр зэпымыууэ <mark>еджэн хуейщ. Сыту ж</mark>ыпІэмэ, медицинэр зэи и піэм иткъым, щіэ гуэрхэр къожьэ, сымаджэм узэреlэзэ lэмалхэми зыщахъуэж щыlэщ. Итlанэ, «клиническэ чэнджэщхэр» къыщыдэкІым дежи зыщыбгъэгъуэзэн хуейщ. Илъэс зыбгъупщ и пэ дохутырхэм Іэмал зыхуамыгъуэту щыта узыфэхэр иджыпсту нэхъ яджащ. Яхуэгъэхъужи, илъэс бжыгъэкІэ къахузэтегъэувыІи яхэтщ.

Хамэ къэралыбзэ пщІэн хуейщ, удохутырмэ. Армырамэ, щІэныгъэ лэжьыгъэ пхуэтхынукъым. Электрон дунейпсо медицинэ библиотекэ щы эщ - абы тхылъу илъыр къыпхуэгъуэтынукъым, ухэплъэфынукъым хамэкъэралыбзэр умышіэмэ. Ди зэманым псори зэса библиотекэм кіуэр машіэш. пэжым ухуеймэ. Электрон библиотекэхэр къежьащи, абы зыхуейр къыщагъуэт, итlанэ зэманри нэхъ къыдагъахуэ. Пэжщ, тхылъыр піэщіэлъу уеджэну нэхъ тыншщ, ауэ апхуэдиз къыпхуэщэхунукъым. Дэ дыщылажьэм дежи, зэпымыууэ доджэ. Сэ згъэунэхуащ мыри: устуденту лъэкІыныгъэшхуэхэр зи р дохутырхэм уахыхьа нэужь, укъоур бжь. «Мыр дауэ яхуэщІрэ? Дауэ зрагъэса?», - жыбоІэ. ИтІанэ а зызэппщытар пхуэмыгъэкъарууну къыпщыхъункІэ хъунущ. Мис абдежым уи ерыщагъымрэ а ІэщІагъэм хууиІэ нэхъуеиншагъэмрэ текlуэн хуейщ, «схуэщІынущ, сыхэзэгъэнущ», - жыпІэн папщІэ. Сэ апхуэдэу сыІэнкуну сыкІуат центрым. Ауэ щІэхыу гупым сыхэзэгъащ. «Уи статьяр къохъулІэрэ? Дэнэ нэбгъэса? ЗыгуэркІэ сэбэп дыхъуну?», - къызэупщІырт си лэжьэгъухэр, сытрагъэгушхуэрт. Мазищ къэс зы щІэныгъэ статья ттхырт, ди лэжьыгъэхэр конференцхэм къыщыдгъэлъагъуэрт. ИкъукІэ сэбэп мэхъу апхуэдэ щІэныгъэ конференцхэр. Куэд къыщыбощІэ, нэгъуэщІхэм я лэжьыгъэхэм укіэлъоплъ, къагъэсэбэп Іэмалхэр зэпыболъыт, щІэчэ къежьа гуэрхэр зыбогъэлъагъу. Ординатурэм сыщыщІэсым Рязань зыбжанэрэ сыкІуащ. Абы дэт университетым хэтщ псэущхьэхэм наркоз иратурэ операцэ щащ къудамэ. Иужьрейуэ, центрым къытхузэригъэпэщат Стокгольм стажировкэ дык Іуэну. Сэ абы си нэ къыхуик Іыурэ, ковид узыфэр къэхъейри, ди ежьэнри къызэпиудауэ щытащ.

- Дохутырым зы хьэл гуэр хэлъын хуейуэ къыщІэкІынущ адрейхэм яхэмылъу...

Шынэ пхэлъ хъунукъым, Іуэхум утегушхуэфу ущытын хуейщ дохутыру улэжьэн папщІэ, псом хуэмыдэу ар хирургием ехьэліамэ. Псалъэм щхьэкіэ, операцэ щыпщіынум деж, абы пыщіа жэуаплыныгъэр зыхэпщіэн хуейщ гурэ псэкіэ. Мыри жысіэнут: дохутыр іэщіагъэр къыхэпхамэ, ахъшэм нэхъ мащІэу, лэжьыгъэм нэхъыбэу уегупсысын хуей мэхъу. НэгъуэщІу жыпІэмэ, ІэщІагъэм езым укъыхихауэ щытыпхъэщ

- Іэщіагъэм теухуауэ адэкіэ сыт уи мурад?

- Гъатхэ дызыхуэкІуэм си кандидат диссертацэр Москва щыпхызгъэкІынырщ зэкІэ си мурад нэхъыщхьэр.

Епсэльар ГУГЪУЭТ Заремэщ.

Абы дегъэпІейтей

«Яблоко» урысей политикэ партым къыбгъэдэк ыу зыкъэзыгъэлъэгъуа Атамановэ Иринэ

ПщІэ зыхуэсщІ хэхакІуэхэ! «Яблоко» политикэ партым и программэу сэ Хэхыныгъэхэм сызэрыхэтыр мыращ: «Щхьэ-хуитыныгъэ. ЦІыхум и хуитыныгъэхэр. Демократие. ГъащІэ шынагъуэншэ».

ЦІыхухэр нэхъыфіу зэрыпсэуным, къэралыр нэхъ лъэщ хъуным дыхущіэкъун хуейщ. Абы щхьэкіэ къалэн пыухыкіахэр дгъэбелджылыпхъэщ. Абы хеубыдэ зи ныбжь хэкІуэтахэмрэ сабий зыпі унагъуэхэмрэ ядэіэпыкъуныр.

Иджыпсту сыт тлъагъур?! Ди медицинэр, егъэджэныгъэр, щІэныгъэр, инфраструктурэр хэпщІыкІыу екІэкІуащ. Ди экономикэр зэпіэзэрыт хъун щхьэкіэ, къэра-

лым сом къыхуэзыхь хьэрычэтыщ эхэм защ игъэкъуэн хуей щ. Къэралым и пщэрылъхэр игъэзэщ апхъэщ. Законхэр зэрылажьэм теухуауэ жэ-

уап егъэхьын хуейш ахэр къэзыштэхэм. Къэралым и щІыналъэхэм псоми я гугъуехьхэр зэхуэдэщ икІи ахэр щыуэпсым и къабзагъэм, хьэрычэт Іуэхум, улахуэхэр зэрыціыкіум, нэгъуэщіхэми ехьэлащ. Апхуэдэуи къэгъэлъэгъуапхъэщ зы

къэдгъуэтын хуейщ. Урысей къэралыр дуней псом щынэхъыфІхэм ящыщщ, щІы-уэпс хъугъуэфІыгъуэхэм я процент 42-рэ

праваяпартия.рф

Яблоко хъэщ.

бгъэдэлъу. АрщхьэкІэ ди гугъуехьхэр къызыхэкныу къэслъы-тэр щіыналъэхэм зэхуэдэу, ирикъуу ахъшэр зэрытрамы-гуашэрщ. Къэрал аппаратым, полицэм, Іэнатіэ хэхахэм трагъэкІуадэр гъэмэщІэн хуейщ, абы къыдэхуэр социальнэ Іуэхум, узыншагъэр хъумэнымрэ егъэджэныгъэмрэ, тегуэшап-

ЦІыхухэм хуэфащэ улахуэ щіамыї р, пенсэ тэмэм къа щІыІэрымыхьэр сыт къызыхэ-кІыр? Къалъхум и бжыгъэр хэхъуэн щхьэкІэ къагъэсэбэп Іэмалхэм зыри къикІынукъым Іэпхъуэшапхъуэм и Іуэхум пІэхэ́р зэрыкуэдым демылэ́жьмэ.

ЦІыхухэм я хэхъуэр къызыпэкІуэн хуейр дэlэпыкъуныгъэ щхьэхуэхэр етыныр-къым, атlэ хуэфащэ улахуэ яхуэгъэувы-

Ди къэралым дэІэпыкъуныгъэ зритыр Іуэхущіапіэ инхэращ, фермер Іэнатіэ Іут-хэм ар яіэрыхьэрктым. Іултхьэми Іэмал

имыІэу дыпэщІэтын хуейщ. ПщІэ зыхуэсщІ хэхакІуэхэ! Дэ дызителъ-хьэр щхьэхуитыныгъэрщ, цІыхухэм я хуитыныгъэхэр хъумэнырщ, политикэ тэмэм щыІзнырщ. Къэрал унафэщіхэр едэІуэн хуейщ ціыхубэм я Іуэху еплъыкіэхэм. Къызэрагъэгугъэр нэхъыбэщ, ауэ псэукіэр абы щхьэкіэ нэхъыфі хъуркъым. Экономикэ зэхъуэкіыныгъэхэр егъэкіуэкіыпхъэщ, ІуэхущІапІэхэм технологие лъагэхэр къыщагъэсэбэпын хуейщ. Мы Іуэхухэр дгъэзэщіэн шхьэкіэ фи дэіэпыкъўныгъэ сыхуэныкъуэщ, іэ фіэтыну зыфхузогъазэ.

Кузьминов Олег («Родина» урысейпсо политикэ парт

Сымаджэ хьэлъэхэмрэ ныкъуэдыкъуэхэмрэ защіэгъэкъуэнымкіэ «Гумащіагъэ-07» псапащІэ фондым и унафэщІу 2017 гъэ лъандэрэ сыщытщ, абы къыхэкІыу фІыуэ къызгуроІуэ цІыхум я гугъуехьхэр зыхуэдэр, тхьэмыщкІагъэр къызыхэкІыр, жылагъуэр зыхуэныкъуэ дэІэпыкъуныгъэ-

УФ-м и Федеральнэ Зэхуэсым и Къэрал Думэм и депутату зыхезгъэхыну зыкъышІэзгъэлъагъуэм и щхьэусыгъуэ нэхъыщхьэр, - къэралым и щІыналъэхэм псори зэхуэдэу зегъэужьынымкІэ щыІэ Іэмалхэр гъэзэщІэн, жылагъуэхэр зэІузэпэщу гъэпсэүн хуейуэ къызолъытэри аращ.

Медицинэ

Медицинэм и Іуэхутхьэбзэхэр къэралым и дэтхэнэ жылагъуэми нэгъэсыпхъэщ. Мы зэманым гу зылъыттэращи, «фонд» зэмылІ эужьыг ъў эхэмрэ а Іуэхум дэлэлу хэтхэмрэ сом мелардхэр зэхадыгъуэ, хущхъуэхэмрэ Іэмэпсымэхэмрэ къыщащэхукІэ. Аращи, къэрал кІэлъыплъыныгъэхэр нэхъ ткІий щІын хуейщ. Зи Іуэхутхьэбзэхэм пщІэ щІатыну къэзыгъэув къэрал сымаджэщхэр къехьэкІ-нехьэкІ хэмыту жэуапым ешэлІэн хуейщ. Сымаджэхэм папщіэ ахъшэ зэхуахьэсу зэрыщытри къектуркъым ди къэрал

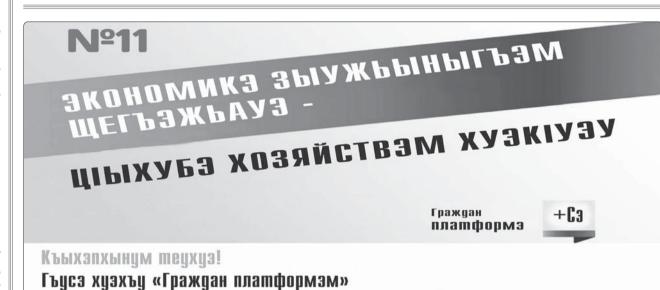
къулейм хуэдэм и дежкІэ, ар и мылъкум къыхигъэкІыфу щытыпхъэщ.

Зэхуэдэныгъэ

Урысей Федерацэм щыпсэухэм я хуитыныгъэхэр зэхүэдэү щытын хүейщ. ЦТыхухэр щІэупщІэ зэпытщ: «Сыт мыпхуэдиз щі ыуэпс хъугъуэфіыгъуэ зыбгъэдэлъ ди къэралым щыпсэум и процент 90-р щІыхуэмыщІар?». Сэ тезгъэчыныхьынущ Урысейм къыщалъхуа дэтхэнэми ди зэхуэдэу щыт щІыуэпс хъугъуэфІыгъуэхэм ящышу ящэм и Іыхьэ хэха цІыхум илъэс къэс етыным теухуа законыр къащтэным. Хэкур зейр цІыхухэращ!

Егъэджэныгъэ

Школхэм, сабий гъэсапІэхэм зы Іуэхутхьэбээ шхьэкіи адэ-анэхэм ахъшэ щызэхадзэ къэхъун хуейкъым. Ар зи пшэрылъыр езы къэралырщ. Урысейм и школ псоми зэрыщеджэ тхылъхэр зэхуэдэу щытын хуейщ. Урысейм щеджэ дэтхэнэ студентми Іэмал иІэн хуейщ, еджапІэм зэрыщІэтІысхьэу, илъэс 15-20-м тещІыхьауэ процент зытемылъ кредит къищтэну.

Урысей Федерацэм и Федеральнэ Зэхуэсым и Къэрал Думэм и VIII зэхыхьэгъуэм и депутату хахыну зыкъэзыгъэлъагъуэ, КПРФ-м и Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ къудамэм и япэ секретарь Пащты Борис Бахъсэн щІыналъэм хыхьэ Къулъкъужын Ищхъэрэ къуажэм 1957 гъэм мэлыжьыхьым и 8-м къыщалъхуащ. 1979 гъэм - КъБКъУ-р инженер-механик, 2002 гъэм Москва дэт Индустриальнэ университетыр юрист ІэщІагъэхэр

1979 - 1987 гъэхэм Октябрьскэ райкомым, Налшык къалэ комитетым, ВЛКСМ-м и Къэбэрдей-Балъкъэр обкомым инструктору щылэжьащ. 1985 - 1997 гъэхэм «ЩІалэгъуалэ унэм» и унафэщіу, 1995 - 1997 гъэхэм Налшык къалэ щіыпіэ самоуправленэм и депутату щытащ. 1997 - 2003, 2003 - 2007, 2013 - 2019 гъэхэм КъБР-м и Парламентым депутату шыlаш.

2007 гъэ лъандэрэ къэрал къулыкъу ирехьэкІ. А илъэсым щегъэжьауэ ар лэжьащ КъБР-м щ алэгъуалэ Іуэхухэмрэ жылагъуэ зэгvxьэныгъэхэм ядэлэжьэнымкіэ и къэрал комитетым и унафэщіу. 2009 - 2012 гъэхэм КъБР-м щіалэгъуалэ іуэхухэмрэ жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм ядэлэжьэнымкІэ и министру лэжьащ. Иджыпсту КъБР-м и Парламентым и 6-нэ зэхыхьэг уэм

Пащты Борис къыхуагъэфэщащ ВЛКСМ-м и Къэбэрдей-Балъкъэр обкомым. ВЛКСМ-м и ЦК-м я щыхь тхылъхэр. ВЛКСМ-м и ЦК-м «Комсомолым жыджэру зэрыщылэжьам папщІэ» дамыгъэр, «Урысейм и Парламент» дамыгъэр, КъБР-м, КъБР-м и Парламентым я щІыхь тхылъхэр къратащ. Урысей Федерацэм и Федеральнэ Зэхуэсым ФедерацэмкІэ и Советым и щІыхь тхылъри къыхуагъэфэщащ.

«Родина» политикэ партым къалэн нэхъыщхьэу зыхуигъэувыжхэр

гъэувхэмрэ хамэ къэралхэм иращэ хьэпшыпхэм тралъхьэм нэхърэ нэхъыбэ Урысейм щагъэувыну хуит зымыщІ закон къедгъэщтэным и ужь дитынущ. Нобэ, зэрытлъагъущи, «дунейпсо» зэгухьэныгъэ щэ бжыгъэхэм увыІэгъуэ ямыІ у Урысейм уасэхэм щыхагъахъуэ, къэрал кіэлъыплъыныгъэхэр зэрыщымыіэр къагъэсэбэпауэ. Гъэсыныпхъэр, электрокъарур, щІыгъэпшэрыр, нэгъуэщІхэри куэдкІэ нэхъ пуду къэралым ирырагъэш, абы щыгъуэм езы и цІыхухэм лъапІэу иращэ. Коммунальнэ Іуэхутхьэбзэхэмрэ цІыхубэ транспортымрэ я уасэхэм махуэ къэс жыхуа!эм хуэдэу хохъуэ, цІыхум ахэр къехьэлъэкІ хъуащ. Уасэхэм хабзэм къемызэгъыу зэрыхагъахъуэр щІэпхъаджагъэу къэплъытэ хъунущ икІи абыхэмкІэ жэуап егъэхьын хуейщ.

Пенсэм и Іуэхукіэ

ДыхущІэкъунущ цІыхур пенсэ щагъакІуэу щыта илъэс бжыгъэм дызэрытехьэжыну Іэмалхэм. ЩІыналъэхэм щыпсэум я бжыгъэр кІуэ пэтми хощІ, ауэ къызэрыджаІэр нэгъуэщІущ - цІыху гъащІэм хохъуэ! Мы Іуэхур зэгъэзэхуапхъэщ. КъулыкъущІэхэм хуагъэув

пенсэшхуэхэр щыІэн хуейкъым, Москва деж къыщахь пенсэм нэхърэ нэхъ мащІэ къэралым и щІыналъэхэм къыщахьынри къезэгъыркъым.

Іулъхьэм теухуауэ

КъулыкъущІэхэм ялэжьа щІэпхъаджагъэхэм я палъэр икауэ зыгъзув законыр къутэжыныр къыхэтлъхьэнущ. Илъэсищ палъэм тещІыхьа законыр, абы и ужькіэ сом мелард бжыгъэхэр зыдыгъуа къулыкъущІэхэм уголовнэ жэуап ямыхьу зэрыщхьэщахым теухуар, къэзыщтар хэкум и епцІыжакІуэхэрт цІыхубэм я псэукІэр зыхуэдэнур къызыфІэмыІуэхухэрт. Къэрал мылъку «зышхам», Іулъхьэ къе ызыхам и щ эпхъаджагъэр Хэкум епцІыжам илэжьам хуэбгъадэ хъунущ икіи жэуап егъэхьыпхъэщ.

Къэрал унафэ зезыхьэн хуейр Урысейм и ціыхухэм яфі зезыхуэ, я псэукіэр егъэфіэкіуэным хущіэкъу пашэхэрщ. Щіыпіэ референдумхэм теухуа законхэр къэщтэн хуейщ цІыхухэм я къуажэм, къалэм щекІуэкІыну зэхъуэкІыныгъэхэм хащІыкІыу, хагъэгъуазэу щытын хуейщ. Ди Хэкур тлъагъуну дызэрыхуейр дэ езым ди ІэкІэ зэтедухуапхъэщ. ЦІыхубэ зэхуэсхэм юридическэ къару егъэгъуэтыныр тфІэкъабылщ.

«Захуагъэ здэщыІэ Урысей» партыр пэжым и телъхьэщ

иджырей социалист гупсысэкІэм нэ- тІысыжу. хъыфТу хэлъхэрщ. Ар пэжыгъэрщ, хуитыныгъэрщ, зэкъуэтыныгъэрщ. ИпэкІэщ дыздэплъэр, зэи дыкъикІуэтыркъым. Дэ тхузэфіэкіынущ жылагъуэ зэпіэзэрыт, зыкій мышынагъуэ духуэн. Сыт щхьэкіэ жыпіэмэ, ди дежкіэ нэ-

хъыщхьэр цІыхухэрщ. Дэ, социалистхэр, нэхъыбэу дызэгупсысыр егъэджэныгъэр пщІэншэу щытынырщ, медицинэмрэ псэупІэмрэ псоми тыншу зыІэрагъэхьэфынырщ, цІыхухэм лэжьыгъэ ягъуэтынымкіэ шэсыпіэ хъунырщ, пенсэхэр къэзылэжьахэм етынырщ.

Абы зыри гугъу хэлъкъым, ауэ ди зэманым хэпсэукі ціыху къызэрыгуэкіхэм а хуитыныгъэр къытрахащ. Пенсэм феплъыт: цІыхухэм я еплъыкІэр къэрал хъугъуэфІыгъуэхэр зыхъумэ къамылъытэу, абы епха хабзэхэр гупщ Урысейм и къэк уэнур къызыф 1эяхъуэж. Дэ дытелэжьэнущ цІыхухэм я Іуэху псоми гъусэ зыкъытхуащІыну къы-

Дэ ди лэжьыгъэм лъабжьэ хуэтшІыр - илъэс 55-мрэ 60-мрэ зыгъэпсэхуакІуэ

Ди партым и мурад нэхъыщхьэу зыщІэбэнхэм ящыщщ Урысейм щыщыІэ хъуа къулейсызыгъэм цІыхухэр къыхэшыныр, зэхуэмыдэныгъэр гъэкlуэдыныр. Псалъэм къыдэкІуэу жыпІэмэ, ди Іэщіагъэліхэм къахутащ Урысейм пенсэу нэхъ мащІэ дыдэу сом мин 31-рэ щыгъэувын зэрыхуейр, инфляцэм теухуауэ абы илъэс къэс хагъахъуэу. Мыр бжыгъэ къызэрыгуэкІкъым, атІэ къэрал мылъкум къыхагъэкІыфын, цІыхухэм яхуэфащэ сом бжыгъэщ.

Ди гупыр иджырей мардэхэм тет, Урысейр псэукіэ и лъэныкъуэкіэ къэрал лъэщу зэфІэзыгъэувэну къалэн зыщызыщІыж политикэ партщ. Ди партыр езым и зэфіэкікіэ, зэчийкіэ, жэрдэмкіэ пенсэ ныбжьыр и пІэм игъэувэжыным худоджэ. Бюллетеным ит 6-р къыхэфх!

«Урысей Федерацэм и Федеральнэ Зэхуэсым и Къэрал Думэм и депутатхэр хэхыным теухуауэ» 20-нэ Федеральнэ законым и 66-нэ статьям и 1-нэ Іыхьэм илкъ иткіэ тхыгъэхэр пщіэншэу тыдодзэ.

Зэ къагуры Іуапхъэт

Къабзагъэм телажьэ «Эко- рыхубжьэрыхуу хуэдизрэ ныуэ щызэбграш.

логистика» щіыналъэ Іуэху- къуэкіэ нэхъыбэ ихуэнущ. «Эко- ерыскъыр ихъуреягъым къращапіэм иджыблагьэ езым и логистика»-м и лэжьакіуэхэр гъэувэкі, контейнерхэм ирамымылъкукіз къищэхуащ пхъэн- иужьрей зэманым егъэпіейтей дзэн щхьэкіэ. Дэ ар дэнэ здэткіийр зырадзэ европей кон- ціыхухэм я зэхэщіыкіыр зэ- хьынур? Къызэрыщіэкіымкіэ. тейнеру 1000. Ахэр нобэ къа- релъэхъшэхым. Абы и щапхъэ езым я гуэныхыыр дэ ди пшэм гъэсэбэпхэм нэхърэ нэхъ инщ. Нэсхэм ящыщщ пщэдджыжь къыдалъхьэу аркъудейщ, - мэт-ПхъэнкІиидзыпіэщіэхэр Нал- къэс дэтхэнэ зы къалэдэсри хьэусыхэ пхъэнкІийр дэзышхэр. шык и щіыпіз куэдым щіадза- зыіууэ теплъэгъуэ гурымыхь-

Контейнерхэм я зэхуэдитІым ШЫЩХЬЭУІУМ и кіэм къа- нэсыр нэщіщ. Абы емылъы-Іэрыхьа контейнерхэр щіыпіэ тауэ, пхъэнкіийхэмкіэ къуа цел-54-м щагъзувыну хунэсащ лофан къзпхэр ихъуреягъым Ипэкіэ къагъэсэбэпахэм елъы- къегъзувэкіащ е, нэхъыкіэжытауэ абыхэм я дэтхэнэми кІэ- ращи, щызэбгрыдзащ.

- Гуэныхьым щышынэхэм

ЦІыхум ерыскъым хуищІ пщІэр зыхуэдизым гу лъыптэн щхьэкІэ куэд ухуейкъым, контейнерхэм я Іэгъуэблагъэм зы- лэжьыгъэ гугъур къезыхьэщыпплъыхьын хуейуэ аркъу- лІэхэм дейщ. ЩІакхъуэ ныкъуэшхуэхэр щІым щылъщ. Ар пакетым илъу къызэрагъэтІылъым шэч хэлъ-

къым, ауэ сыт пхуещІэнур ар зэбгрызыдз тхьэрыкъуэ гупышхуэхэм? ТІум щыгъуэми гугъуехьыр зи фэ дэхуэр лэжьакіуэхэрщ. Псом нэхъыфІыр зыри лъэмы Іэсын хуэдэу зи щхьэхэр гъэбыда щІыщІагъ контейнерхэрти, ахэри щІыпІэ псоми зэлъэlэсу иджыпстукІэ бгъэувыныр тыншкъым. Апхуэдэхэр илъэс зыбжанэ хъуауэ къыщагъэсэбэп Гагариным, КІыщокъуэм я цІэхэр зезыхьэ уэрамхэм. Хуэмурэ адрей щІыпІэхэми нэсынщ. ЗэкІэ къытхуэнэр затедмыгъэхьэлъэ-

ШЭРЭДЖ Дисэ.

Худэчых зиІэхэу НСУ-р къазэрыі эрыхьэну щіыкіэр зыхъуэжыну гупыж зыщІхэм жэп-

дым лъэІу тхылъ щіалъхьэн хуейщ. Унафэм къару егъуэт дызыхыхьэну етіанэгъэ щіышылэм и 1-м щегъэжьауэ. ЛъэІу тхылъыр щІэфлъхьэ хъунущ фондым и щІыналъэ управленэм е ущыпсэу щіыпіэм шыІэ МФЦ-м. - къет УФ-м и Пенсэ фондым и къудамэу

УРЫСЕЙМ и Пенсэ фондым и фигу къегъэкіыж социальнэ Іуэхутхьэбзэхэр (НСУ) зыхуащіэнухэм ар къазэры Іэрыхьэнур езыхэр зэрыхуейуэ къыхахыжы-

КъБР-м щыІэм.

ФокГадэ мазэм къриубыдэу уэгъуэм и 1 пщ юндэ Пенсэ фон- ну зэрыхуитыр: социальнэ үүэхүт-

хьэбзэхэр езыр зыхуэдэм тету е ахъшэкІэ къратыну.

Социальнэ Іуэхутхьэбзэхэм пэкіуэр ахъшэу къыфіэрыхьэну фызэрыхуеймкІэ нэхъапэкІэ лъэју тхылъ фтхамэ, фи унафэр фхъуэжыху Пенсэ фондым зыхуэвмыгъазэми хъунущ,

2021 гъэм мазаем 1-м щегъэжьауэ НСУ-р мазэм сом 1211-рэ кІэпІ́ейкІэ 66-рэ мэхъу, абы хохьэ:

- зыхуеину хущхъуэхэмкІэ къы-Къэбэрдей-Балъкъэр къудамэм зэгъэпэщыныр - сом 933-рэ кІэпІейкІэ 25-рэ:

- санаторэ-курорт путевкэхэр етыныр - соми 144-рэ кІэпІейкІэ

тымкІэ, апхуэдэу къалэ зэхуаку трансортымкІэ къышоІэзэну щІыпіэм пщіэншэу кіуэнымрэ къэкІуэжынымрэ - соми 134-рэ кІэпІе́йкІи 4-рэ. I гупым хыхьэ ныкъуэдыкъуа-

- къалэ гъущІгъуэгу транспор-

гъэ зиlэу худэчых зыхуащlа-хэм, сабий ныкъуэдыкъуэхэм ящІыгъухэм хуитыныгъэ яІэщ санаторэ-курорт путевкэр къратыну, транспортым пщІэ щІамыту кlуэуэ къэкlуэжыну. КъБР-м щыlэ ОПФР-м канал

куэд къызэщІэзыубыдэ и «линэ пщтырым» и номерыр - 8-800-600-01-84.

УАРДЭ Жантинэ.

Венецием щагъэлъагъуэ

Фокіадэм и япэ махуипщіым Италием щызэхэтащ кинокиногъуазджэм хэлэжьыхьхэм мыхьэнэшхүэ зрат Венецием щызэхашэ фестивалыр. Абы щагъэлъэгъуащ Налшык щыщ режиссёр Битокъу Владимир «Мамэ, сэ сыкъэкlуэжащ» и фильмыщlэр.

«ФИЛЬМЫМ и зэхэзылъхьар Изюмовэ Мариеш. - щыжи ащ Италием щита интервьюм режиссёр щІалэм. - Сэ нэгъуэщІ лэжьыгъэ гуэрым сыпэрыхьакІэт къыщысІэрыхьам. Апхуэдизкіэ щіэщыгъуэу ар зэхэлъхьа хъуати, сыкъызэреджэу, сыдихьэхри, селэжьыну мурад сщІащ».

Хэти ещІэ фильм бгъэувын папщІэ, ахъшэшхуэ узэрыхуейр. Сокуров Александр Налшык университетым щригъэджа, урысей киногъуазджэр дунейпсо утыкум щызыгъэбжыыфІэ цІыхуищми (Бэлагъы Къантемыр, Коваленкэ Кирэ, Битокъу Владимир) мылъку и лъэныкъуэкІэ ядэІэпыкъур Роднянский Александрщ.

«Режиссёрыр щІалэфІщ. Ар сигу зэрырихьаращ сыщІыдэІэпыкъуар, - ехьэкІ-къехьэкІ хэмыту продюсерым жреlэ Италием щыlэ «Фред радио» ІуэхущІапІэм и корреспондентым. - Изюмовэм и сценарийр езгъэлъэгъуа нэужь, Влади- Борисов Юрий режиссёрым къыхумир абы, япэрауэ, езым и хъэтІыр жиІахэри: «Володя лІы хьэл нэкъыхэзыгъэщ Іуэхугъуэ гуэр- гъэса хэлъщ, ар щыпсэу щІыпіэ- гъуэну журналистыр зэлъэіуа езы хэр хилъхьэжащ, етlуанэрауэ, и ми къегъэлъагъуэ. Апхуэдэу зэ-Хэкум, фильмыр щытриха щІыпіэм рыщытым хуэдэу, гумащіагърэ тещіыкіа, и къуэр Сирием щекіуэкі и нэпкъыжьэ къытенэн хуэдэу, гулъытэкіэ зи псэр нэхъ къулей сри- зауэм хэкіуэда хуэдэу къыжраіа мащІзу елэжьыжащ».

Гукъинэжщ Битокъум и фильмым цабагъ жысіэнкъым, и ціыху щысроль нэхъыщхьэр щызыгъэзэщ а хьык эр зыхэслъхьэнт».

Лъэпкъ Іуэху

Утыку ирихьа фильмым и купщіэр псалъиті-щыкіэ къигъэлъэ-Битокъу Владимир хъыбарыр зыхьэлІакъым. СхузэфІэкІамэ, абы и нэужь, ар къигъуэтыжыху мыу-

вы а бзылъхугъэм и гугъу ищ к јэрэ, жеlэ: «Апхуэдэ Тоня гуэр псоми къыдбгъэдэсщ, зытплъыхьмэ, ди гъунэгъуу е ди благъэу къышІэкІынкІи хъунущ. ИтІани, фильмыр политикэ хуэјухуэщіэу къащыхъуну сыхуейтэкъым. ГъащІэм и зы теплъэгъуэу къалъытэмэ, нэхъ къэсщтэ-НVЩ».

ANDIS ITCAMES

Гухэхъуэщ ІэщІагъэ дахэ зиІэм и Гуэху зехьэкІэм укІэлъыплъыну, абы и фІыгъэкІэ дунейм цІыхугъэм зэрызыщиубгъум щыхьэт ухуэхъуну. Ар жыдэзыгъэІэр Роднянскэм: «СфІэфІщ режиссёр щІалэхэм защІэзгъэкъуэну, Урысей киногъуазджэр жьы къабзэ хуэныкъуэщ»,

зэрыжиІэ къудейркъым. Хьэмэ анэм и ролыр зыгъэзэщ а Раппопорт Ксение урым журналистхэм езыхэм я анэдэлъхубзэкІэ щепсалъэкіэ, кином ціыхур зэриузэщіым, а гъуазджэ къудамэм лъэпкъ зэныбжьэгъугъэм зегъэужьынымкІэ иІэ зэфІэкІым узэритхьэкъуракъым. Зэмылъэпкъэгъу, лэжьыгъэм зэригъэуlуа цІыху зэхамэхэм зы бээ къызэрызэдагъуэтым, зызыгъэщхьэхуэ псори зыгуэркІэ дызэрызэщхьыр къыдэзыгъэщІэж щэнхабзэм а Іэмалыр къыузэритыфым дахагъэ къызэрымыкІуэ гуэр хэлъщ.

Битокъум и фильмыр Налшык зэрыщытрихам нэмыщІ, абы адыгэ артистхэри зэрыщыджэгур мащІзу къыкъуагъэплъа и пычыгъуэхэм къыдагъэщІащ. Хэт зи гуапэ мыхъунур фильмыщІэм Балъкъыз Валерэ щыхуэзэну, хьэмэрэ, нэпс къудамэ ІэщІэмыкІыу, махуэ бжыгъэ ипэкІэ зи дунейр зыхъуэжа Усен Олег къыщицІыхужыну? Аращи, Налшык щытраха фильмыр ди къалэм щагъэлъэгъуэну махуэм дыпоплъэ.

ЧЭРИМ Марианнэ.

«Газетыр» тхуэзыгъэщІэращІэ сурэтыщІ Іэзэ Бицу Жаннэ

Ди газетыр къызэгуэзых зы цІыхуи щыі эу къыщі экіынкъым тхыгъэхэм япэ сурэтхэм гу ялъимытэу. Пэжыр жыпіэмэ, щіэджыкіакіуэм газетым къыбгъэдих гукъыдэжри куэдкіэ зэлъытар ахэращ.

«АДЫГЭ ПСАЛЪЭР» зыхуей хуэзауэ цІыхубэм и пащхьэ нэзыхьэс «ліыхъужь цІэимыІуэхэм» язщ тхыгъэхэм, я гъусэ сурэтхэр зыхуей хуэзыгъазэ, зэзыгъэзахуэ Бицу Жаннэ. Есэпым хуеджа, КъБКъУ-м и математикэ къудамэр къэзыуха хъыджэбзым анэдэлъхубээкІэ къыдэкІ газет закъуэм лэжьэн зэрыщыщІидзэрэ псы куэд ежэхащ, уеблэмэ езы «Адыгэ псалъэм» и теплъэми Іэджэрэ зихъуэжащ. Зызымыхъуэжыр Жаннэ и къалэным зэрыбгъэдыхьэ хьэл зэпІэзэрытырщ, зыпэрыт ІэнатІэм зэрыхуэмыщхьэхырщ, къыщыгугъ псори арэзы зэрищІыфырщ.

Хэти акъылэгъу къыддэхъуну дыгъэхьэзыр «Адыгэ псалъэм» и лэжьакlуэ- пщlэ, и анэдэлъхубзэр и псэм химыхыу, хэм махуэм и кlуэцlкlэ Жаннэ и цlэр куэд зыщыщ лъэпкъым къыдекlуэкl дахагъэм дыдэрэ къыщІраІуэр.

Зэманым декlyy зызыужь «Адыгэ пса- хуейщ. Апхуэдэщ Жаннэ. лъэм» къэрал 50-м щІигъум щоджэ нобэ.

лъэпкъэгъухэм езытыр Бицу Жаннэщ. бээ къулейм икіи дахэм занщізу къыб- мылъытэ къыхуздахьыну, іэщіагъэм, жеlэ. Анэшхуэм и хъыджэбз гъэфlэну лэжьыгъэм, ныбжьэгъугъэмрэ унагъуэм къызэрытэджам и щыхьэту, гъэсэныгъэ къыдэкіуэ гупсэхугъуэмрэ гу ящихуэну. екІу зэрыхэлъым нэмыщІ, Къэхъун къvа-

щогугъ сурэт зи гъусэ тхыгъэр нэхъ жэм щыщ хъыджэбзым укъигъэу!эбжь ешэжьэгъуафІэ зэрыхъумкІэ. Абдежми зэпытщ зи лъащІэм ущІэзымыгъапкъыщымынэу, сурэтыр зыхуей хуэзамэ, лъэ кlадэм щихъумэ усэхэмкlэ, уэрэабы къыдэкІыгъуэм и пщІэри еІэт. Ара- дыжьхэмкІэ, псэлъэжьхэмкІэ, хъыбагъэнщ пщэдейрей къыдэкІыгъуэр зы- рыжьхэмкІэ. Ар цІыхум къехъулІэн па-

и хьэлыр зэрипсыхьар зыхищІэу щытын Хэт лэжьыгъэ къудейкІэ псэур?! Дэт-Дыгъуасэ хуэдэм къыдэк а газетыр къы- хэнэ ц ыхуми хуэдэу, Жаннэ и гъащ э кІэлъыкІуэ махуэм Интернетым иралъ- насыпым и щІэгъэкъуэнщ щхьэгъусэмрэ хьэжа нэужь, абы итыр елъагъу Тыркуми, анэкъилъхухэмрэ, ныбжьэгъухэмрэ но-Сириеми, Иорданиеми, США-ми, Авст- бэ гурэ псэкІэ къехъуэхъу и лэжьэгъуралиеми щыщ адыгэм. А Іэмалри ди хэмрэ. Дунейм къыщытехьа махуэ лъапіэр къэдгъэщхьэпэу, фіыуэ тлъагъу, Сыт математикэм хуеджа икІи ири- шыпхъу пэлъытэ тхуэхъуа ди лэжьэгъум лэжьа хъыджэбзым «Адыгэ псалъэм» дохъуэхъу къызэринэкla илъэсхэм гущылэжьэныр къыхезыгъэхар? А упщІэм зэвэгъуэр къыщинэну, къыпэщылъхэм и жэуапыр Жаннэ Іурылъ ІуэрыІуатэ- - иджыри къэс имыгъэунэхуа фІыгъуэ

«Адыгэ псалъэм» и лэжьакІуэхэр.

Краснодаррэ Налшыкрэ щеджэну къокІуэ

Фокіадэм и 12-м я адэжь щіынальэм рэ дзюдомкіэ я чемпион Гъыш Яхья. Щіакъеблэгъэжащ ныбжьыщІэ гупыш- лэм и зэфіэкіхэм иджы Краснодар щыхуэ. КъэкІуэжахэм гуапэу япежьащ, я хигъэхъуэнущ, абы щыпсэу спортсмен еджэн Іуэхур хэкум щызэтеублэнымкіэ ціэрыіуэхэм ягъэсэнущ. Пэжщ, езыр зыдэ з нэгъуэтъу ин яхуэхъуа, Краснодар хуеяр нэгъуэщ ш. - Адыгей къэрал унищы В Адыгэ хасэм и тхьэмадэ Сэхъут верситетым Спортымк и институтым Аскэр. Абы къызэрыджи амк і э, ныб- щеджэну и хъуэпсапіэт, ауэ абы ит жьыщІэхэр Сирием къикіащ, Красно- еджапіэхэм Сирием къикіыжа студентдар щеджэнущ. Куэд мыщІзуи апхуэдэ хэр къызэрамыщтэм къыхэкІкІэ, къехъузы гуп Налшык къэкІуэнущ.

-гетране в на него на гъуэтыну сабийхэр къызэрыкІуэфар я фіыщіэщ Тыркум, Европэм и къэралхэм, Израилым, США-м, Канадэм, Хьэрып Эмират Зэгуэтхэм шыпсэу ди лъэпкъэгъухэм. Иджы япэу хамэ щіыпіэхэм ящыщ адыгэхэр езыр-езыру зэхыхьэщ, Сирием щыпсэу адыгэ ныбжьыщ эхэр зауэм къыхашри, Кавказым щеджэну къагъэкІуащ, псапащІэ Іуэху зэрахуэу.

Мы проектыр, шэч хэмылъу, зытеухуар ауэ дэ дыщогугъ ахэр я хэкужьым дихьэщыхъужыну.

Студентхэр Кубань къэрал университетым, Кубань къэрал мэкъумэш акадещІэтІысхьэнущ. Абыхэм къыхаха ІэшІагъэхэм ящыщщ ухуэныгъэ, архитектурэ, техникэм епхахэр, псэущхьэхэм еІэзэн, бзэр

джын, спортым, щэнхабзэм ехьэлахэр. КъэкІуэжахэм яхэтщ Сириемрэ Ливием-

ліакъым. АКъУ-м щхьэусыгъуэ ищіар хамэ къэрал къикlахэр щыпсэун общежитие зэримыІэрш. Мейкъуапэ къэрал технологие университетри студентхэм я тхылъхэм хэплъэххакъым, къащтэн щамыдэм и щхьэусыгъуэр ныбжьыщІэ 30-м къыгура-

Аскэр зэрыжијэмкіэ. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэр жану хэлэжьыхьащ мы Іуэхум. Куэд мыщІэу ди дежи ныбжьыщІэ гупышхуэ къэкІуэнущ, Налшык дэт уни-

гъэІуэнуи иужь итакъым.

Сирием щыпсэу адыгэ щІэблэм Урысейм цІыху жумартхэм я цІэр къиІуапхъэщ, щІэныгъэ нэхъыщхьэ щегъэгъуэтынырщ, ахэр: Стіащ Орфан, Бажэ Нусрэт, Мамхэгъ (Рахъуэ) Йлдыз, Нэгъуей Яшар, Сахыу, щыпсэуну къинэжыну, унагъуэ бэхь Цэй, Нэпсэу Зэчэрий, Файди Барэсбий, Дыгъужь Щамил, Джэтауэ Мэруан, Стіащ Ихьсан, абы и щхьэгъусэ нэмыцэ бзылъхугъэ Доретти, нэгъуэщІхэри. Іуэху мием, нэгъуэщі еджапіэ нэхъыщхьэхэм дахэр Кавказым щызэфіэхынымкіэ дэіэпыкъуэгъушхуэ хъуащ Краснодар и Адыгэ хасэмрэ Къэбэрдей-Балъкъэрым щылажьэ «Пэрыт» жылагъуэ зэгухьэныгъэмрэ.

верситетхэмрэ колледжхэмрэ щеджэну. Іуэхур къезыгъэжьауэ езыгъэкіуэкі

НЭЩІЭПЫДЖЭ Замирэ.

Къэбэрдей-Балъкъэрым ЩэнхабзэмкІэ и министерствэр, «КъБР-Медиа» къэрал кіэзонэ Іуэхущіапіэр, КъБР-м Журналистхэм я зэгухьэныгъэр, «Адыгэ псалъэ», «Кабардино-Балкарская правда», «Заман», «Горянка», «Советская молодёжь» газетхэм, «Іуащхьэмахуэ», «Литературная Кабардино-Балкария», «Минги Тау», «Нур», «Нюр» «Солнышко» журналхэм я редакцэхэр, «Къэбэрдей-Балъкъэр» ВТК-р, ВГТРК-м и «Къэбэрдей-Балъкъэр» ГТРК-р, «КъБР-инфо» хъыбарегъащ за агентствэр, «Эльбрус» тхылъ тедзапІэр, «Тетраграф» ООО-р республикэм щэнхабзэмкІэ и министр Къумахуэ Мухьэдин Лалушэ и къуэм хуогузавэ Къумыкъу Хьэшыр Жэмалдин и къуэр ду-

Къэрэшей-Шэрэджэс Республикэм къыщыдэк «Вестник Карачаево-Черкесии» газетым и редактор нэхъыщхьэ **Нартокъуэ Сулътіан** дыхуогузавэ **и анэ Щхьэгуэш Лейлэ** Іэюб и пхъур дунейм зэрехыжам къыхэкіыу.

Къэбэрдей Адыгэ Хасэ, Урысейм щыпсэу адыгэхэм я лъэпкъ-щэнхабзэ автономие, «Адыгэ псалъэ», «Адыгэ макъ», «Черкес Хэку», «Шапсугия» газетхэм я редакцэхэр.

Урысей ФСИН-м и управленэу КъБР-м щыІэм и уголовнэ-гъэзэщ ак уэ инспекцэм и учётым щыт балигъ мыхъуахэр я хьэщІащ «Спартак-Налшык» ПФК-м

и футболистхэм ХУИТЫНЫГЪЭР спортым щхьэщамыхыу тезыр зытра-лъхьа балигъ мыхъуахэм лыныгъэ, папщІэ ар къызэрагъэпэщащ УФСИН-м и УИИ-м и лэжьакІуэхэм, «Сабиигъуэм и илъэсипшІ» фіащауэ ирагугъыр.

гъэкІуэкІ Іуэхухэм хыхьэу. Клубым и футболистхэм ныбжьыщІэхэм зыгъэсэныгъэхэр драгъэкіуэкіри, топыр зэрыгъэјурыщјапхъэмкіэ, ар гъуэм дэгъэкіынымкІэ мастер-классхэр ирагъэлъэгъуащ.

«Спартак-Налшык» ПФК-м и тренер нэхъыщ-хьэ Биджиев Хьэсэнбий хьэ Биджиев ныбжьыщІэхэм ык тпродэм, гъащіэ узыншэ ехьэ- гурыіуар. кІыным теухуа чэнджэщхэр

цІыхур жэуап-бэшэчагърэ къарурэ хэлъу зэригъасэм къыхэкІыу ахэр футболым е нэгъуэщІ спорт лІэужьыгъуэхэм дихьэхыну зэрыщы-

ЗэІущІэм и кІэухым футболистхэм ныбжьыщІэхэм «Спартак-Налшык» клубым и дамыгъэр зытет фэеплъ саугъэтхэр иратащ, ахэр ирагъэблэгъащ зэlущlэхэм еплъыну.

Іуэхум и къызэгъэпэщакІуэ УФСИН-м и УИИ-м и психолог нэхъыжь Дал Фатіимэ жиіащ дяпэкіи апяхутеп- хуэдэ Іуэху щхьэпэ къызэгъэпэщынымкІэ къадэІэпысэлъыхващ палшык про фессионал футбол клубыр къуну «Спартак-Налшык» сарьшиварфаувам и тхы- ПФК-м и унафэщіхэм зэра-

УАРДЭ Жантий.

МафІэсым щыфхъумэ

Фокіадэм и 17-19-хэм ди къэралым ираубгъуэхэр тегъэбыдауэ щытыпхъэщ. щыхахынущ Урысей Федерацэм и Федеральнэ Зэхуэсым и Къэрал думэм и VIII зэхыхьэгъуэм и депутатахэр.

ХЭХЫНЫГЪЭХЭМ зыщыхуагъэхьэзыркіэ, ахэр щекіуэкіыну хэхыпіэ щіыпіэхэр хэм пэгъунэгъуу ежьужь щагъэсу ядэнумафіэсым зэрыщахъумэн псомкіи къызэ- къым. гъэпэщыныр гулъытэ зыхуэщІыпхъэхэм яшышш.

къызэригъэувымкіэ, хэхыпіэ щіыпіэхэмрэ мерхэмкіэ мафіэсгъэункіыфі. Іэнатіэм Іуэхур щекіуэкіыну пэшхэмрэ сыт щыгъуи фыпсалъэ. къабзэу, щіэкіыпіэхэр (ахэр тіу нэхърэ нэхъ мэщІэн хуейкъым) хуиту, мафІэсгъэункІыфі Іэмэпсымэхэмкіэ къызэгъэпэщауэ, лъэгум тралъхьэ алэрыбгъухэр, нэгъуэщІу

Мафіэс къэхъу хъужыкъуэмэ, щіэкіыпіэхэр зыгъэлъагъуэ фіэлъын хуейщ. ХэхакІуэ комиссэхэм хэтхэр нэху зыдз ІэмэпсымэкІэ къызэгъэпэщыпхъэщ. ХэхыпІэ щІыпІэхэм тутын щефэу, абы-

ЗыгуэркІэ мафІэс къэхъу хъужыкъуэмэ, псом япэу «01» (къызэрыгуэкІ телефон-Мафіэс шынагъуэншагъэмкіэ хабзэм хэмкіэ) е «101» (жып телефонхэмкіэ) но-

> Къэбэрдей-Балъкъэрым мафІэсым пэщІэтынымкІэ-къегъэлынымкІэ и

> > Нэхъапэжкіэ,

«Чайка»-м ягу трагъэзагъэ

«Спартак-Налшык» (Нал-шык) – «Чайка» (Песчанокопскэ) - 1:0 (1:0). Налшык. «Спартак» стадион. Фокіадэм и 12-м. Ціыхуи 150-рэ еплъащ.

Судьяхэр: Дорошенкэ (Краснодар). Городовой, Савченкэ (тури Ставрополь

«Спартак-Налшык»: Антипов, Сындыку, Шумахуэ 3., Ольмезов, Шумахуэ И., КІэдыкІуей, Хьэшыр (Черткоев, 69), Бенедык (Къумыкъу И., 55), Дэхъу (Бэчбо, 75), Бажэ (Торосян, 46),

Ашуев (ЛІуп, 55). «Чайка»: Аверкиев, Синяк, Пискунов (Ивашин, 84), Волков, Гаврилович, Володкин (Востриков, 78), Олейников, Карташов, Гыстаров мийцев, 46), Хохлачёв (Елисеев А., 46)

Топыр дигъэкlащ: Бажэм, 18-пенальтикІэ (1:0).

Дагъуэ къыхуащІащ: Хохлачёвым, Сындыкум, Ольмезовым, Волковым, Хьэшырым, Торосян, Ко- ныгъэхэм ящыщ зым хьэ-Черткоевым, ломийцевым, Шумахуэ 3.

ным щекІуэкІ зэхьэзэхуэм емызэгъыу ираудащ - пекІам «Спартак-Налшыкым» «Спартак-Налшыкыр» япэ хьилагъэ къыкІэлъызэракъригъэблэгъат зэхьэзэхуэм иригъэщащ -1:0. и турнир таблицэм пашэныгъэр щызыlыгъ Ростов об- бжыгъэм нэхъри жыджэ- гъэуа щыlэу) нэхъапэм ластым хыхьэ Песчанокопс- рагъ къыхэзылъхьа хэгъэ- къыттрагъакІуэу кэ къалэм и «Чайка»-р. Ди рейхэм я тепшэныгъэр «Чайка»-мрэ 2011 гъэм ди

щІалэхэм абы ехъулІэныгъэ щІагъэбыдащ. къахуихьащ.

Нэхъапэјуэкіэ жыджэру къыщ адзащ. Япэ дакъикъэхэм щегъэжьауэ джэгур хьэщІэхэм я лъэныкъуэмкіэ ягъэіэпхъуат. Мыгувэу ди щ алэхэм я къыкІэлъыкІуэ хэм яlэщlэкlayэ гъуэм хуэ- шыкым»

ПсынщІзу

АршхьэкІэ, япэ щыуагъэм къахури ирагъэ- кlуар къызыгурыlуа «Чайкіуэкіа зэіущіэм текіуэны- ка»-м и футболистхэр щтэіэ-(Алиев, 46), Грибанов (Коло- гъэр къыщызыхьа налшык- щтаблэт. Налшыкдэсхэми, дэсхэм зэпэщіэтыныгъэр япэ зэрищар псыхэкіуадэ ямышІын папшІэ, закъуэтІа-

къуэрэт я гъуащхьэр ІэщІыб

щащІыр.

ЕтІуанэ Іыхьэр япэм къызэрыщхьэщыкІ ебгъэрыкіуэ- командэхэм щіадзэжаш. ЗэпэщІэтыныгъэр щІэхэм я гъуащхьэхъумэ- хъэ хъуат: «Спартак-Налзыкъригъэбы-ФНЛ-м и етіуанэ дивизио- кіуэ Бажэ Амир хабзэм дэкіри, текіуэныгъэр къыхуэзыхь бжыгъэр ихъумащ. и ебгъуанэ джэгугъуэм нальти! Ар лей къызытехьам Апхуэдэ щіыкіэкіэ налшыкхиубыдэу тхьэмахуэ блэ- езым Іэзэу игъэзэщ Іаш икіи дэсхэм ягу трагъэзэгъащ хьэурэ (пенальтиті зэкіэлъкъызэІуаха хьэужьу я гъуэм къыщрашыта

пашэу премьер-лигэм ды- хэр щызэхуэзар дыгъуэпкъыхагъэкІа, иджы я тре- шыхьщ. нер нэхъыщхьэ Ташуев Сергейрэ. ХагъащІэри абы- рэ махуэкумрэ, хэм зэхьэзэхуэм бжьыпэр

Пашэныгъэр . и∨быдащ Волгоград икla «Ротор-2»-м мыпхуэдэу иухащ: ерагъкІэ ефІэкІа Дон Іус тор-2» - «ТІуапсы» Ростов и СКА-м. Ар ерыщу хущІокъу гъэ къакіуэ япэ дивизионым хыхьэну.

щыфіагъэкіуэдащ.

Урысей Федерацэм фут- - CKA - 0:1, «Кубань-ХолболымкІэ и етІуанэ дивизионым и Япэ гупым вэсэмахуэ щызэхэта джэгугъуэм кубанск» - 1:1, «Алания-2» мыпхуэдэ бжыгъэхэр къарикІуащ: «Динамо» (Ставрополь) - «Динамо» (Мэхъэч-2:3, «Биологкъалэ) Новокубанск» (Прогресс)

(Новороссийск) - «Фор- и «Анжи»-м те» (Таганрог) - 2:2. Адрей-

так-Налшыкыр» ту зэхьэзэхуэм джэгугъуэр щыІащ. «Форте» - «Динамо» Ст. -2:1, «Чайка» - «Мэшыкъуэ-КМВ» - 3:0, «Динамо» Мх.

динг» - «Черноморец» - 0:3, «Дружба» - «Биолог-Ново-«ЕсэнтІыгу» - 1:1, «Легион Динамо» - «Анжи» - 1:0. КъыкІэлъыкІуэ гъуэр «Спартак-Налшыкым» фокіадэм и 18-м Да-

«Алания-2» (Владикав- гъыстэным щригъэкІуэкІыказ) - 5:3, СКА (Дон Іус нущ. Абы ди щіалэхэр щаіу-Ростов) - «Ротор-2» (Волго- щІэнущ зэхьэзэхэум щыпаград) - 1:0, «Черноморец» шэхэм ящыщ Мэхъэчкъалэ ЖЫЛАСЭ Замир.

Урысей Федерацэм футболымкіэ и етіуанэ дивизионым и Япэ гупым 2021-2022 гъэхэм зэхьэзэхүэр зэрыщекүүэк ыр

Командэхэр	Дж.	Къ.	3.	ΦΙ.	T.	0.
1. СКА 2. «Чайка» 3. «Анжи» 4. «Динамо» Мх 5. «Форте» 6. «Черноморец» 7. «Легион Динамо» 8. «Спартак-Налшык» 9. «Биолог-Новокубанск» 10. «Мэшыкъуэ-КМВ» 11. «ТІуапсы» 12. «Динамо» Ст 13. «Алания-2» 14. «Ротор-2» 15. «Дружба» 16. «ЕсэнтІыгу» 17. «Кубань-Холдинг»	99888978878997886	7 665543 3 3332111	1 1 0 2 2 2 3 3 2 2 1 2 2 1 1 1 2	1 2 2 1 1 3 1 2 3 2 4 5 6 5 6 6 4	19-5 20-5 14-4 13-4 15-9 14-10 10-5 7-6 13-10 11-8 7-9 11-14 9-26 4-10 5-17 6-28	22 19 18 17 17 14 12 11 11 10 8 5 4 4 4 2

Редактор нэхъыщхьэ ЖЫЛАСЭ Заурбэч

нейм зэрехыжам къыхэкlыу.

Редколлегием хэтхэр:

ЖьэкІэмыхъу Маринэ (унафэщІредактор), Ширдий Маринэ (унафэщІ-редактор), Къаншокъуэ Эллэ (жэуап зыхь секретарь), Къардэн Маритэ, Къумахуэ Аслъэн, НэщІэпыджэ Замирэ, Чэрим Марианнэ, ШхьэщэмыщІ Изэ.

Езыгъэтхахэр «Адыгэ псалъэ КъБР-м газетыр и Парламентымрэ Правительствэмрэ ирагъэтхащ (учредителхэр).

КъыдэзыгъэкІхэмрэ редакцэмрэ я хэщІапІэр 360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ,

Лениным и уэрам, 5

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщхьэм, секретарым - 42-56-19; унафэщІ-редакторхэм - 40-48-54, 40-06-33; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66. КЪУДАМЭХЭМ: политикэмкІэ, жылагъуэм-

рэ лъэпкъ ІуэхухэмкІэ - 42-22-86; къуажэ гъащІэмрэ экономикэмкІэ - 42-57-59; щэнхабзэмкІэ - 42-75-36; егъэджэныгъэмрэ щІэныгъэмкІэ 40-15-31; хъыбарыщ Іэхэмрэ спортымк Іэ 42-22-88, 42-60-53, 42-22-89; зэдзэкІакІуэхэм -42-21-88; корректорхэм - 42-60-27; ЭВМ-м и операторхэм - 42-22-84; компьютер ІэнатІэм - 42-26-41; сурэттеххэм - 42-75-78, 42-63-64.

Теддзэ тхыгъэхэм къыщыхьа бжыгъэхэм, къыщаІэта Іуэхугъуэхэм я пэжагъымкІэ ахэр зытхахэм нэсу жэуап яхь. Авторхэмрэ редакцэмрэ я Іуэху еплъыкІэр зэтехуэ зэпыту

шыткъым. Газетыр Іэ тезыдзахэм яхуэхьыныр и пщэ дэлъщ КъБР-м федеральнэ пощт зэпыщ Гэныгъэхэмк Гэ и управленэм. Тел.: 76-01-28, 76-01-10

Газетыр 2016 гъэм дыгъэгъазэм и 19-м Печатым и хуитыныгъэр хъумэнымкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр щІыналъэ ІуэхущІапІ́эм ПИ №ТУ07-00117-м щІэту ятхащ.

Зы илъэсым газетыр 156-рэ къыдок І. «Издательство «Южный регион» ООО-м щытрадзащ. 357600, Ставрополь край, ЕсэнтІыгу къалэ, Никольскэ уэрам, 5-А

Мы къыдэкІыгъуэм елэжьахэщ: жэуап зыхь секретарым и къуэдзэ ДыщэкІ Соня, редактору ЩхьэщэмыщІ Изэ, корректорхэу Инэрокъуэ Азэмэт (1, 2-нэ нап.), Елмэс ФатІимэ (3, 4-нэ нап.). КомпьютеркІэ газетым и теплъэр ящІащ Дол Маринэ, Мэлбахъуэ Анжелэ, сурэтхэм елэжьар Бицу Жаннэщ.

Номерыр «Адыгэ псалъэм» и компьютер ІэнатІэм щагъэхьэзыращ. Газетым Іэ традзэн хуейщ сыхьэт 20-м,

щытрадзар сыхьэт 20.00-рш. Индексыр П5894 • Тираж 1.860 • Заказ №2046